

Bruxelles, 8. rujna 2025.
(OR. en)

12600/25

COASI 94
ASIE 29
CFSP/PESC 1307
PE 59
ECOFIN 1141
WTO 70
COHOM 136

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. rujna 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	JOIN(2025) 19 final
Predmet:	ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU Posebno Upravno Područje Hong Kong Godišnje izvješće za 2024.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument JOIN(2025) 19 final.

Priloženo: JOIN(2025) 19 final

EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 8.9.2025.
JOIN(2025) 19 final

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Posebno Upravno Područje Hong Kong

Godišnje izvješće za 2024.

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

POSEBNO UPRAVNO PODRUČJE HONG KONG:

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2024.

Sažetak

Od predaje Hong Konga Narodnoj Republici Kini 1997. Europska unija (EU) i njezine države članice pozorno prate politička i gospodarska kretanja u Posebnom Upravnom Području Hong Kong.

Komisija i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku/potpredsjednik, u skladu s obvezom prema Europskom parlamentu preuzetom 1997., objavljuju godišnje izvješće o razvoju događaja u Hong Kongu. Niz godina glavne teme u tom izvješću su provedba načela „jedna zemlja, dva sustava” i autonomija Hong Konga kako je utvrđena u njegovu Temeljnem zakonu.

Ovo je 27. takvo izvješće i u njemu se daje prikaz stanja 2024. Godinu su u političkom smislu obilježili: (i) donošenje sveobuhvatnog zakona „Pravilnik o zaštiti nacionalne sigurnosti” na temelju članka 23. Temelnog zakona, (ii) daljnja usmjerenost na nacionalnu sigurnost u četvrtoj godini nakon uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti, uključujući istaknute sudske postupke protiv neovisnih medija i zagovornika demokracije i (iii) zabrinjavajući porast slučajeva uznemiravanja novinara i aktera civilnog društva. Nastavilo se narušavanje autonomije Hong Konga te temeljnih sloboda i prava njegovih stanovnika, iako je Kina 1997. pristala na zadržavanje te autonomije i tih sloboda barem do 2047. Međutim, u usporedbi s represijom nakon uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti 2020., provedba Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti dosad je bila relativno umjerena. I 2024. donesene su sudske presude koje su doprinijele napretku u ostvarivanju prava LGBTIQ+ osoba. Donošenje sveobuhvatnog zakona o zaštiti istospolnih parova, na zahtjev Najvišeg žalbenog suda Hong Konga u rujnu 2023., predviđeno je za jesen 2025., ali se očekuje da će kasniti.

U 2024. nastavili su se sudski postupci protiv prodemokratskih aktivista i političara te zagovornika demokracije na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti i drugih propisa, a u nekim postupcima uz znatna kašnjenja. U sudskom postupku protiv 47 prodemokratskih aktivista koji su 2020. sudjelovali na predizborima sud Hong Konga osudio je 45 optuženika na zatvorske kazne u trajanju od 4 godine i 2 mjeseca do 10 godina te je oslobodio dva optuženika. U drugom sudskom postupku protiv dva bivša glavna urednika raspuštene neovisne medijske kuće Stand News podignute su optužnice na temelju zakona o pobuni iz kolonijalnog doba. Jedan od glavnih urednika osuđen je na zatvorsku kaznu u trajanju od 21 mjesec, a drugi na zatvorsku kaznu u trajanju od 11 mjeseci. To je prva osuda novinara za kazneno djelo pobune u Hong Kongu u posljednje 72 godine. Suđenje medijskom poduzetniku i zagovorniku demokracije Jimmyju Laiju nastavilo se 2024. njegovim svjedočenjem. U tom postupku došlo je do znatnih kašnjenja. Iako je Sud odredio 83 dana za suđenje 2024., rasprave su 2024. trajale 110 dana. Ne očekuje se da će suđenje završiti prije sredine 2025. Lai se od 31. prosinca 2020. neprekidno nalazi u pritvoru, uglavnom u samici. U postupku pokrenutom protiv Hongkonškog saveza za potporu domoljubnim demokratskim pokretima u Kini, među ostalim i protiv istaknute aktivistice Chow Hang-tung, suđenje je tek trebalo započeti 2024., a u prosincu je predviđeno da će postupak započeti u svibnju 2025. Mnogi su optuženici u pritvoru od sredine 2021., a neki od njih nalaze se dulje vrijeme u samici.

U okviru izvanteritorijalne primjene Zakona o nacionalnoj sigurnosti hongkonške vlasti izdale su 2024. uhidbene naloge (uz ponuđene nagrade) protiv šest hongkonških prodemokratskih aktivista u egzilu. Policija je ispitala rodbinu i druge poznanike traženih aktivista. Ti događaji i dalje narušavaju povjerenje u vladavinu prava u Hong Kongu.

Unatoč tome što se sloboda na internetu u Hong Kongu uglavnom poštuje, vlasti su nastavile blokirati internetski sadržaj koji smatraju osjetljivim. Žalbeni sud prihvatio je 8. svibnja zahtjev vlade da se zabrani prosvjedna himna „Glory to Hong Kong”. Vlasti su tvrdile da se ta pjesma „koristila za poticanje drugih” na počinjenje kaznenih djela protiv nacionalne sigurnosti kao što su odcjepljenje i pobuna.

EU je u više navrata, i u javnim izjavama i u privatnim razgovorima s dužnosnicima iz Kine i Hong Konga, izrazio zabrinutost zbog tih događaja.

Visoki predstavnik/potpredsjednik dao je u ime Europske unije sljedeću izjavu u vezi s Hong Kongom:

- 19. ožujka 2024. – Izjava o donošenju novog zakonodavstva o nacionalnoj sigurnosti¹;

glasnogovornici EU-a dali su izjave o Hong Kongu o sljedećim pitanjima:

- 30. svibnja 2024. – Izjava glasnogovornice o presudi u predmetu „Hong Kong 47”²,
- 4. lipnja 2024. – Izjava glasnogovornice povodom 35. obljetnice događaja na trgu Tiananmen³,
- 29. kolovoza 2024. – Izjava glasnogovornice o osuđujućoj presudi bivšim glavnim urednicima medijske kuće Stand News⁴,
- 19. studenog 2024. – Izjava glasnogovornika o izricanju kazni u predmetu „Hong Kong 47”⁵.

Objava glasnogovornika EU-a na društvenoj mreži X (nekadašnjem Twitteru) o Hong Kongu odnosila se na sljedeće pitanje:

- 24. prosinca – Objava o izvanteritorijalnim uhidbenim nalogima koje su izdale hongkonške vlasti⁶.

¹ Izjava visokog predstavnika u ime Europske unije o donošenju novog zakonodavstva o nacionalnoj sigurnosti, 19. ožujka, dostupna na: <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2024/03/19/hong-kong-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-adoption-of-new-national-security-legislation/>

² Izjava glasnogovornice o presudi u predmetu „Hong Kong 47”, 30. svibnja, dostupna na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-verdict-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%99D-case_en

³ Izjava glasnogovornice povodom 35. obljetnice događaja na trgu Tiananmen, 4. lipnja, dostupna na:

https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-statement-spokesperson-35th-anniversary-tiananmen-square-events_en

⁴ Izjava glasnogovornice o osuđujućoj presudi bivšim glavnim urednicima medijske kuće Stand News, 29. kolovoza, dostupna na:

https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-conviction-former-chief-editors-stand-news_en

⁵ Izjava glasnogovornika o izricanju kazni u predmetu „Hong Kong 47”, 19. studenog, dostupna na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-sentencing-%E2%80%99Chong-kong-47%E2%80%99D-case_en

⁶ Tvit o novom krugu izvanteritorijalnih uhidbenih naloga, 24. prosinca, dostupan na: <https://x.com/AnouarEUSpox/status/1871530643378913663>

Objava Ureda EU-a u Hong Kongu na društvenoj mreži X (nekadašnjem Twitteru) odnosila se na sljedeće pitanje u vezi s pravima:

- 27. studenog – Objava o odluci Najvišeg žalbenog suda Hong Konga o potvrđivanju presuda kojima se istospolnim parovima dodjeljuju jednaka stambena i nasljedna prava⁷.

EU je na 57. sjednici Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava održanoj 24. rujna 2024. izrazio zabrinutost zbog stanja ljudskih prava u Hong Kongu. Pozvao je „kinesku vladu i hongkonške vlasti da ponovno uspostave potpuno poštovanje vladavine prava, temeljnih sloboda i demokratskih načela”⁸. Na Općoj skupštini UN-a 22. listopada 2024. EU je u Skupnoj izjavi koja je pročitana na sastanku Trećeg odbora istaknuo svoju zabrinutost zbog razvoja događaja u Hong Kongu⁹.

EU je na 39. sjednici dijaloga EU-a i Kine o ljudskim pravima održanoj 16. lipnja 2024. u Chongqingu izrazio zabrinutost i zbog „negativnog učinka novog hongkonškog zakona o nacionalnoj sigurnosti na prava i slobode stanovnika Hong Konga”¹⁰.

Europski parlament donio je 25. travnja rezoluciju o „novom zakonu o sigurnosti u Hong Kongu i slučajevima Andyja Lija i Josepha Johna”¹¹, a 28. studenog rezoluciju o „Hong Kongu, posebno o slučajevima Jimmyja Laia i 45 aktivista nedavno osuđenih u skladu sa Zakonom o nacionalnoj sigurnosti”¹².

Gospodarstvo Hong Konga poraslo je 2024. drugu godinu zaredom, pri čemu se BDP povećao za 2,5 % u odnosu na prethodnu godinu zahvaljujući: vanjskoj trgovini robom i uslugama, sektoru logistike, građevinarstvu i postupnom oporavku financijskog sektora. Privatna potrošnja smanjila se, a sektori koji ovise o turističkoj potrošnji nastavili su bilježiti slabije rezultate u usporedbi s razdobljem prije pandemije. Inflacija je bila umjerena i iznosila je 1,7 %, a stopa nezaposlenosti iznosila je 3,1 % tijekom godine. Hong Kong je zabilježio znatan javni deficit i smanjenje fiskalnih rezervi, iako su fiskalne rezerve i dalje pokrivale procijenjene državne rashode u 11 mjeseci. Poduzeća iz EU-a i dalje su 2024. činila najveću nekinesku stranu poslovnu zajednicu u Hong Kongu prema broju poduzeća koja posluju na tom području. EU je ujedno bio četvrti najveći trgovinski partner Hong Konga u trgovini robom i treći u trgovini uslugama, pri čemu je ukupna trgovina iznosila 66,7 milijardi EUR, dok je suficit u korist EU-a iznosio 30,0 milijardi EUR.

I. Politička i društvena kretanja

⁷ Tvit o odluci Najvišeg žalbenog suda o potvrđivanju presuda kojima se istospolnim parovima dodjeljuju jednaka stambena i nasljedna prava, 27. studenog, dostupan na: <https://x.com/EUinHKandMO/status/1861701177865637911>

⁸ HRC57 – točka 4.: Opća rasprava o stanju ljudskih prava na koje Vijeće treba obratiti pozornost, 24. rujna, dostupna na: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/hrc57-item-4-general-debate-human-rights-situations-require-council%E2%80%99s-attention_en?s=62

⁹ Izjava EU-a – 3. odbor Opće skupštine UN-a: 71. točka dnevnog reda: Ljudska prava, 22. listopada, dostupna na: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-new-york/eu-statement-%E2%80%93-93-un-general-assembly-3rd-committee-agenda-item-71-human-rights_en

¹⁰ 39. sjednica dijaloga EU-a i Kine o ljudskim pravima održana u Chongqingu, 17 lipnja, dostupna na:

https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-39th-human-rights-dialogue-european-union-took-place-chongqing_en

¹¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 25. travnja 2024. o novom zakonu o sigurnosti u Hong Kongu i slučajevima Andyja Lija i Josepha Johna, 25. travnja, dostupna na: <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/deterioration-of-fundamental-freedoms-in/product-details/20230616DPU36462>

¹² Rezolucija Europskog parlamenta od 28. studenog 2024. o Hong Kongu, posebno o slučajevima Jimmyja Laia i 45 aktivista nedavno osuđenih u skladu sa Zakonom o nacionalnoj sigurnosti, 28. studenog, dostupna na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0051_HR.html

Članak 23. Temeljnog zakona: zakonodavstvo i provedba

U članku 23. Temeljnog zakona, ustavnog akta Hong Konga, propisano je da Hong Kong „samostalno donosi zakone kako bi se zabranio svaki čin izdaje, odcjepljenja, pobune, subverzije protiv središnje narodne vlade ili krađe državnih tajni, kako bi se zabranilo stranim političkim organizacijama ili tijelima da provode političke aktivnosti u regiji te kako bi se zabranilo političkim organizacijama ili tijelima u regiji da se povezuju sa stranim političkim organizacijama i tijelima”.

Prijašnji pokušaj 2003. da se donese zakon o provedbi članka 23. nije uspio. Nakon uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti i *de facto* isključivanja prodemokratskih zakonodavaca iz zakonodavne vlasti od 2021. vlada Hong Konga nastavila je s radom na dovršetku Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti. Zakonodavni postupak za Pravilnik o zaštiti nacionalne sigurnosti završen je za samo 49 dana. Ding Xuexiang, kineski potpredsjednik i voditelj Središnje vodeće skupine za Hong Kong i Makao, pozvao je 6. ožujka 2024. na brzo donošenje zakona. Vlada Hong Konga objavila je 7. ožujka planove za predstavljanje prijedloga zakona predviđeno za prvo i drugo čitanje sljedećeg dana. Zakonodavno vijeće također je ubrzalo razmatranje nacrtu pravnog teksta od 212 stranica. Petnaesteročlani Odbor za prijedloge zakona u okviru Zakonodavnog vijeća organizirao je sastanke jedan za drugim, među ostalim i vikendom, te je od 8. do 14. ožujka raspravljao o prijedlogu zakona na temelju klauzule 181. Predsjednik Zakonodavnog vijeća Andrew Leung odrekao se prava na obavijesni rok od 12 dana kako bi se provelo drugo i treće čitanje prijedloga zakona. Kako bi završili drugo i treće čitanje u jednom danu, zakonodavci su se međusobno dogovorili da će vrijeme za govor biti ograničeno na pet minuta po zakonodavcu. Sve intervencije bile su u korist prijedloga zakona. Kao rezultat, zakon je donesen 19. ožujka i stupio je na snagu 23. ožujka 2024.

Na poziv vlade Hong Konga Ured EU-a, zajedno s generalnim konzulatima država članica EU-a, izrazio je zabrinutost EU-a zbog nacrtu Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti u pisanom obliku diplomatskom notom i usmeno na dva informativna sastanka za konzularni zbor koja su organizirale hongkonške vlasti. Postupak savjetovanja nije doveo do znatnih izmjena nacrtu zakona, izuzev dodavanja zaštite javnog interesa kao odgovora na zabrinutost novinara zbog kaznenog djela krađe državnih tajni.

U Pravilniku o zaštiti nacionalne sigurnosti navodi se da je „najviše načelo politike ‚jedna zemlja, dva sustava‘ zaštita nacionalnog suvereniteta, sigurnosti i interesa u pogledu razvoja”. Tim se pravilnikom proširuje članak 23. Temeljnog zakona, odnosno zabranjuje se pet novih kategorija kaznenih djela: izdaja, pobuna, krađa državnih tajni i špijunaža, aktivnosti sabotaze kojima se ugrožava nacionalna sigurnost i inozemno upletanje. Preuzima se i sveobuhvatna definicija „nacionalne sigurnosti” od kontinentalne Kine, čime se izvršnoj vlasti *de facto* dodjeljuju uglavnom neograničene ovlasti u tom području.

Druge kategorije kaznenih djela iz Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti već su postojale u hongkonškom pravu, a novim zakonom prošireno je područje primjene tih prethodno postojećih kategorija kaznenih djela. Pravilnik zamjenjuje zakon o pobuni iz kolonijalnog doba i proširuje postojeća kaznena djela poticanja „nezadovoljstva” protiv „temelnog sustava države uspostavljenog Ustavom Narodne Republike Kine”. U pravnom tekstu Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti izričito se navodi i da „nije potrebno” dokazati namjeru „poticanja nasilja” za utvrđivanje kaznenog djela, što je odstupanje i od konvencije u običajnom pravu i od međunarodnih načela. Osim toga, najveća kazna za kazneno djelo povećana je s dvije na

sedam godina zatvora. Ako se pobuna počini u tajnom sporazumu s „vanjskom silom”, najveća kazna sad iznosi 10 godina zatvora.

U skladu s Pravilnikom o zaštiti nacionalne sigurnosti izmijenjeni propisi o kaznenom djelu „poticanja nezadovoljstva javnih službenika” sad obuhvaćaju širi raspon dužnosnika, uključujući predsjednika Ureda pučkog pravobranitelja i predsjednika Povjerenstva za jednake mogućnosti.

Nadalje, Pravilnikom o zaštiti nacionalne sigurnosti propisuje se da se osobama osuđenima za kaznena djela povezana s nacionalnom sigurnošću može odobriti uvjetni otpust samo za trećinu trajanja kazne, pod uvjetom da povjerenik za kazneno-popravne ustanove ocijeni da uvjetni otpust „ne bi bio u suprotnosti s interesima nacionalne sigurnosti”. To u većini slučajeva dovodi do duljih zatvorskih kazni. Uvjetni otpust je dosad bio uobičajen za zatvorenike s evidentiranim dobrim ponašanjem tijekom boravka u zatvoru. Osim toga, svi koji su osuđeni za kaznena djela povezana s nacionalnom sigurnošću do kraja života više neće imati pravo kandidirati se na izborima za predsjednika vlade, Zakonodavno vijeće, okružno vijeće i predstavnike ruralnih područja¹³.

Nedugo nakon stupanja na snagu Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti vlasti su retroaktivno primijenile njegove strože odredbe o uvjetnom otpustu na zaključeni predmet koji se odnosio na Zakon o nacionalnoj sigurnosti, što je *de facto* dovelo do produljene zatvorske kazne za optuženika. Prosvjedniku koji je na temelju zakona koji je nametnuo Peking 2021. osuđen za poticanje odcjepljenja i služio petogodišnju zatvorsku kaznu rečeno je 24. veljače da može biti pušten na slobodu 25. ožujka 2024. Međutim, nakon stupanja na snagu Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti njegov je otpust opozvan. Zahtjev koji je zatvorenik podnio za sudsko preispitivanje odluke, prvi takav koji se odnosi na Pravilnik o zaštiti nacionalne sigurnosti, odbijen je 6. prosinca. Sudac Visokog suda zaključio je da će sudovi „općenito poštovati” mišljenje izvršnih vlasti o tome što je potrebno za zaštitu nacionalne sigurnosti.

Prva uhićenja na temelju Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti provedena su 28. svibnja 2024., a uhićeni su aktivistica Chow Hang-tung (predmet koji se odnosi na Hongkonški savez) i pet drugih osoba. Tih šest osoba optuženo je za počinjenje kaznenog djela pobune zbog objava na društvenim mrežama o gušenju prosvjeda na trgu Tiananmen 1989. Do 31. prosinca 2024. na temelju Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti uhićeno je najmanje 15 osoba, sve pod optužbom za pobunu. Tri osobe proglašene su krivima i osuđene na zatvorsku kaznu u skladu s novim zakonom. Iako je provedba Pravilnika o zaštiti nacionalne sigurnosti dosad bila relativno umjerena u usporedbi s represijom koja je uslijedila nakon uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti, prag za osuđujuću presudu nizak je, a kazne su stroge. Jedna od osoba koja je proglašena krivom na temelju zakona osuđena je na 14 mjeseci zatvora zbog nošenja majice s prosvjednim sloganom koji se smatra „pobunjeničkim”.

Pozivajući se na novi zakon, ministar sigurnosti Hong Konga poništio je 12. lipnja 2024. i ponovno 24. prosinca 2024. putovnice 13 traženih osoba koje su proglašene „bjeguncima” i zabranio drugima da s njima imaju monetarne odnose ili osnivaju zajedničke pothvate te da im prodaju ili daju nekretnine u zakup.

Zakonom se dodatno pojačao odvrćajući učinak Zakona o nacionalnoj sigurnosti na hongkonško društvo, uključujući dodatnu autocenzuru među novinarima i veću suzdržanost

¹³ Sličnom klauzulom u Makau razdoblje je ograničeno na pet godina.

dijela organizacija civilnog društva. Novinska postaja Radio Free Asia koju financira SAD najavila je 29. ožujka zatvaranje svojeg ureda u Hong Kongu, navodeći kao razlog zabrinutost za sigurnosti svojeg izvjestiteljskog osoblja. Hongkonški biskup potvrdio je 28. ožujka da je katolička biskupija morala prilagoditi određene vjerske prakse kako bi se izbjeglo kršenje novog zakona.

Provedba Zakona o nacionalnoj sigurnosti i povezanih propisa

Dana 30. lipnja 2024. obilježena je četvrta obljetnica uvođenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti. Do 31. prosinca 2024. na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti i povezanih klauzula uhićeno je 316 osoba, a stopa osuđivanosti iznosi više od 95 %.

Hongkonške vlasti izdale su na Badnjak 2024. popis traženih osoba koji je uključivao šest osoba koje borave u inozemstvu, uključujući strane državljane. Policija za nacionalnu sigurnost Hong Konga raspisala je nagradu u iznosu od 1 milijun HKD (122 000 EUR) za svakog od šestoro aktivista u samonametnutom egzilu zbog navodnog tajnog sporazuma sa stranim zemljama ili vanjskim elementima, poticanja na odcjepljenje i subverzije. To je još jedna izvanteritorijalna provedba Zakona o nacionalnoj sigurnosti te je ukupni broj takvih uhiđenih naloga porastao na 19. Do 31. prosinca nijedna osoba s popisa traženih osoba za koje je raspisana nagrada nije izručena Hong Kongu. Glasnogovornica EU-a objavila je izjavu u kojoj osuđuje te izvanteritorijalne uhiđbene naloge.

Popisi traženih osoba za koje je raspisana nagrada i dalje su dovodili do lančane reakcije u Hong Kongu i pritiska na obitelji i bliske društvene krugove aktivista. Policija za nacionalnu sigurnost privela je 10. siječnja na ispitivanje roditelje i dvije sestre aktivista u inozemstvu koji je 14. prosinca 2023. uvršten na popis traženih osoba.

Sudski postupci u predmetima koji se vode na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti i zakona o pobuni iz kolonijalnog doba nastavili su se 2024., iako sa znatnim kašnjenjima. Mnogi su optuženici u pritvoru od sredine 2021., a nekima je više puta određena samica.

Sudski postupak na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti protiv 47 prodemokratskih zakonodavaca i aktivista koji su 2020. organizirali zakonske predizbore ili su u njima sudjelovali (obično se naziva predmet Hong Kong 47) je sudski postupak zbog narušavanja nacionalne sigurnosti s najviše optuženika. Visoki sud proglasio je 30. svibnja 2024. 45 optuženika krivima zbog „udruživanja radi subverzije” te ih je 19. studenog osudio na zatvorske kazne u trajanju od 4 godine i 2 mjeseca do 10 godina. Najveća kazna koja se može izreći za te optužbe na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti je kazna doživotnog zatvora. Dva optuženika u okviru predmeta Hong Kong 47 oslobođena su optužbi.

Tužitelj je podnio žalbu protiv jednog od dvaju optuženika koje je sud oslobodio. Vlada Hong Konga oduprla se zahtjevima zagovaratelja radikalnog političkog stava naklonjenih Pekingu za još težu kaznu za 45 optuženika. Istodobno je 14 optuženika podnijelo žalbu na svoje osuđujuće presude ili izrečene kazne. Do 31. prosinca sudstvo nije zakazalo rasprave u tim žalbenim postupcima.

Sudski postupak, uključujući ročišta za ublažavanje kazne i presudu, trajao je 131 dan pa je prekoračen prvotno predviđeni rok od 90 dana. Međutim, od osam drugih prodemokratskih aktivista koji su uhićeni, ali nisu kazneno gonjeni u tom predmetu, 2024. barem je jedan i dalje bio na slobodi uz policijsku jamčevinu te nije imao pristup svojoj putovnici.

Sudski postupak na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti protiv Hongkonškog saveza za potporu domoljubnim demokratskim pokretima u Kini (Hongkonški savez) ušao je u fazu suđenja 2024. Do 31. prosinca 2024. Visoki sud zakazao je sudske rasprave za svibanj 2025. i odredio 75 dana za rasprave. Ta sad raspuštena skupina civilnog društva nekoć je organizirala godišnje bdjenje uz svijeće radi obilježavanja obljetnice gušenja prosvjeda na trgu Tiananmen 1989. Tužitelj je optužio Hongkonški savez i njegove glavne članove za „poticanje na subverziju”. Najveća kazna za to je doživotni zatvor.

U povezanom predmetu Visoki sud potvrdio je 14. ožujka 2024. osuđujuću presudu i kaznu za Chow i još dva člana Saveza jer nisu postupili u skladu sa zahtjevom za pružanje informacija koji je izdala policija za nacionalnu sigurnost. Najviši žalbeni sud prihvatio je 31. srpnja žalbu triju optuženika i zakazao raspravu za siječanj 2025.

Sudski postupak pokrenut na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti i zakona o pobuni protiv medijskog poduzetnika i prodemokratskog aktivista Jimmyja Laija nastavio se 2024. Zajedno s Laijem optuženi su i šestero bivših novinara ugašenog lista Apple Daily, koji su u studenom 2022. priznali krivnju, te tri društva povezana s listom Apple Daily. Tužiteljstvo je podignulo dvije optužnice protiv britanskog državljanina Laija i drugih na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti („udruživanje u tajnom sporazumu sa stranom zemljom ili vanjskim elementima radi ugrožavanja nacionalne sigurnosti”) i jednu optužnicu na temelju zakona o pobuni iz kolonijalnog doba („udruživanje radi tiskanja, objave, prodaje, stavljanja u prodaju, distribucije, izlaganja i/ili reprodukcije pobunjeničkih publikacija”). Najveća kazna koja se može izreći za optužbe na temelju Zakona o nacionalnoj sigurnosti je kazna doživotnog zatvora. Suđenje, za koje se očekivalo da će trajati 83 dana, odgođeno je dva puta, jednom od 1. prosinca 2022. do 25. rujna 2023., a zatim do 18. prosinca 2023. Suđenje je ušlo u 113. dan 19. prosinca, posljednjeg dana rasprava 2024. Lai je prvi put osobno svjedočio 20. studenog.

U predmetu Stand News, u kojem je optužnica podignuta na temelju zakona o pobuni iz kolonijalnog doba, Okružni sud osudio je 26. rujna dva bivša glavna urednika raspuštene neovisne medijske kuće na zatvorsku kaznu u trajanju od 21 mjesec odnosno 11 mjeseci. Jedan od urednika bio je u pritvoru 349 dana prije suđenja i odmah je premješten u zatvor, dok je drugi urednik pušten na slobodu zbog zdravstvenog stanja. To je prvi slučaj osude i kažnjavanja novinara za kazneno djelo pobune u 72 godine. Osuđujuća presuda pojačala je odvrćući učinak represije na slobodu tiska i dodatno je povećala već raširenu autocenzuru među novinarima.

Vođenje sudskih postupaka zbog narušavanja nacionalne sigurnosti u više je navrata izazvalo sumnje u zakonitost postupanja, i zbog upitne nepristranosti odabranih sudaca u području nacionalne sigurnosti i zbog dugotrajnih sudskih postupaka. U predmetu Stand News suđenje je umjesto očekivanih 20 dana trajalo 57 dana. Datum izricanja presude pomaknut je tri puta. Problematičan je bio i dugotrajan boravak optuženika u istražnom zatvoru u trajanju duljem od 300 dana.

Na prvom suđenju zbog pobune nakon predaje Hong Konga NRK-u 1997. Žalbeni sud potvrdio je 7. ožujka osuđujuću presudu za aktivista Tama Tak-chija. Sud je odbio presudu Kraljevskog vijeća Ujedinjene Kraljevine prema kojoj svaki govor koji se razmatra kad je riječ o osudi za pobunu mora uključivati namjeru poticanja nasilja. Najviši žalbeni sud odobrio je 14. kolovoza Tamu da u siječnju 2025. ospori svoju osuđujuću presudu i kaznu.

Joseph John, portugalski državljani i stanovnik Ujedinjene Kraljevine, osuđen je 11. travnja na pet godina zatvora zbog „poticanja na odcjepljenje”.

Mnogi od otprilike 6000 prosvjednika koji su uhićeni tijekom prosvjeda 2019., ali još uvijek nisu optuženi, i dalje su na slobodi uz jamčevinu dok policija ne provede istrage i tužiteljstvo ne donese odluke. Kao odgovor na pozive da se „kategorički” odbace optužbe protiv njih, ministar pravosuđa Paul Lam izjavio je u intervjuu u listopadu 2024. da bi to bilo protivno načelu vladavine prava. Dodao je da se mogu pojaviti novi dokazi i da ne postoji rok za progon kaznenih djela koja su počinjena u prošlosti.

Na prvom suđenju u gradu na temelju Uredbe Ujedinjenih naroda o borbi protiv terorizma porota je 29. kolovoza osudila jednu osobu, a šest ih je oslobodila optužbe da su navodno planirale detonirati eksplozive i upotrijebiti vatreno oružje protiv policije tijekom prosvjeda 2019. Šest drugih optuženika priznalo je krivnju. Sud je sedam osoba osudio na zatvorske kazne u trajanju od 23 godine i 10 mjeseci do 5 godina i 10 mjeseci.

Konačna žalba Jimmyja Laija i šest bivših zakonodavaca na osuđujuće presude zbog „sudjelovanja” u nezakonitoj povorci 18. kolovoza 2019. odbijena je 12. kolovoza 2024. Najviši žalbeni sud odbio je argument da je kaznenim progonom prekomjerno ograničena sloboda izražavanja i okupljanja. Međutim, zahtjev tužitelja za potvrđivanje osuđujuće presude zbog „organizacije” povorke također je odbijen. Dva dana poslije Lord Neuberger, bivši predsjednik Vrhovnog suda Ujedinjene Kraljevine koji je predsjedao u postupku, podnio je ostavku na mjesto predsjednika Skupine pravnih stručnjaka na visokoj razini za slobodu medija koji je savjetovao Koaliciju za slobodu medija, čiji su članovi i države članice EU-a.

U 2024. pet stranih privremenih sudaca Najvišeg žalbenog suda također je podnijelo ostavku. Neki od njih odlučili su da neće produljiti svoje imenovanje iz osobnih razloga, a Lord Sumption, umirovljeni sudac iz Ujedinjene Kraljevine koji je bio sudac na Vrhovnom sudu Ujedinjene Kraljevine, izjavio je da područje „koje je nekad bilo područje dinamične i politički raznolike zajednice polako postaje totalitarna država. Vladavina prava duboko je ugrožena u svakom području o kojem vlada ima čvrste stavove.”

U prosincu 2024. na Najvišem žalbenom sudu ostalo je šest privremenih sudaca iz inozemstva.

Zaključno, kad je riječ o pitanjima koja se smatraju relevantnima za nacionalnu sigurnost, **vladavina prava** u Hong Kongu i dalje je bila pod velikim pritiskom 2024. U podindeksu „ograničenja vladinih ovlasti” godišnjeg indeksa vladavine prava, koji je sastavljen u okviru projekta World Justice i objavljen 23. listopada 2024., Hong Kong je u odnosu na 2023. pao za tri mjesta te se nalazi na 62. mjestu među 142 zemlje i teritorija. U podindeksu „temeljnih prava” također je na 62. mjestu, odnosno pao je za četiri mjesta u odnosu na 2023.¹⁴ S druge strane, zaokret prema autoritarizmu u pravnom okruženju Hong Konga i dalje uglavnom nije utjecao na trgovačko i privatno pravo.

U 2024. posebna se **pozornost i dalje posvećivala integraciji „nacionalne sigurnosti” u upravljanje Posebnim Upravnim Područjem Hong Kong**, posebno u području obrazovanja i javne službe. Ured za javnu službu Hong Konga donio je 7. lipnja novi Zakon o javnoj službi, u kojem je kao glavna temeljna vrijednost za 173 000 državnih službenika Hong Konga navedeno „očuvanje ustavnog poretka i nacionalne sigurnosti”. Dana 6. kolovoza otvorena je

¹⁴ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global>.

Izložbena galerija nacionalne sigurnosti, u kojoj su prosvjedi iz 2019. prikazani kao „obojena revolucija”. Ured za javnu službu pozvao je sve vladine zaposlenike da barem jedanput posjete galeriju prije kraja 2026.

Vlada je 18. studenog održala svečanost povodom pokretanja programa osposobljavanja okružnih mentora u području obrazovanja o nacionalnoj sigurnosti za prvu skupinu od 120 „mentora” za nacionalnu sigurnost. Izjavila je da očekuje da će do 2025. biti osposobljeno najmanje 2600 okružnih mentora i da bi svaki od njih trebao prenijeti poruke o nacionalnoj sigurnosti najmanje 30 osoba godišnje. Vlada Hong Konga predviđa da će više od 78 000 ljudi godišnje primiti poruke o zaštiti nacionalne sigurnosti.

Ured za obrazovanje ponovno je 2024. istaknuo važnost obrazovanja o nacionalnoj sigurnosti. Među mnogim izvješćima objavljenima 25. lipnja, u izvješćima školskih inspektora kritizirala se škola za djecu s umjerenim teškoćama u učenju jer nije podučavala o kineskom ustavu i „sveobuhvatno provodila” obrazovanje o nacionalnoj sigurnosti.

Vlada je također u većoj mjeri kontrolirala sektor socijalnog rada. Zakonodavno vijeće donijelo je 3. srpnja 2024. izmjenu Pravilnika o registraciji socijalnih radnika na temelju koje većinu članova u gradskom tijelu za izdavanje dozvola za socijalne radnike čine imenovani predstavnici vlade. Zakonom je to tijelo ovlašteno i trajno diskvalificirati socijalne radnike koji su osuđeni za kaznena djela protiv nacionalne sigurnosti.

Policija je u srpnju objavila da je putem posebne telefonske linije za prijave povezane s nacionalnom sigurnošću primila više od 750 000 dojava te da je mogla provoditi daljnje radnje za otprilike 10 % do 20 % tih dojava. Osim toga, policija je u prosincu izjavila da je te godine u gradu postavila 612 nadzornih kamera radi poboljšanja sigurnosti. Cilj je bio postaviti još 1300 nadzornih kamera do kraja 2025.

Prostor za političku oporbu i pluralizam mišljenja u Hong Kongu dodatno se smanjio 2024.

Predsjednik Demokratske stranke Lo Kin-hei objavio je 13. studenog da su nekoliko glavnih članova stranke te njihove obitelji i poduzeća primili anonimne prijeteće telefonske pozive i poruke e-pošte u kojima ih se kritizira da su „protiv Kine i Hong Konga” te upozorava na moguću zatvorsku kaznu zbog njihova političkog sudjelovanja.

Novine Ta Kung Pao i Wen Wei Po objavile su 19. studenog priloge na cijeloj stranici o devet osuđenih optuženika u predmetu „Hong Kong 47”, u kojima ih se optužuje za sadašnju ili nekadašnju povezanost s tom političkom skupinom. Demokratska stranka, koja je nekad bila najveća prodemokratska politička skupina u Hong Kongu, nastavila se suočavati s poteškoćama u organizaciji događanja za prikupljanje sredstava.

Građanska stranka, koja je prije bila druga najveća politička oporbena skupina u Hong Kongu, izbrisana je 27. ožujka iz Trgovačkog registra Hong Konga; ta je skupina izglasala raspuštanje u svibnju 2023.

Vanjski odnosi Hong Konga

Vanjske odnose Hong Konga 2024. obilježio je rad na diversifikaciji trgovinskih i gospodarskih veza sa zemljama jugoistočne Azije, Bliskog istoka i drugim tržištima u nastajanju. U srpnju je predsjednik vlade predvodio delegaciju u šestodnevnom posjetu Laosu,

Kambodži i Vijetnamu. Dosad je posjetio sedam država članica Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN), a nije posjetio Bruneje, Filipine i Mjanmar. U studenom je sedam dana boravio u Peru i sudjelovao na sastanku gospodarskih čelnika Azijsko-pacifičke gospodarske suradnje. Hong Kong je 2024. također potpisao sporazum o slobodnoj trgovini s Peruom.

U rujnu je trenutačno jedini predstavnik grada u Stalnom odboru Nacionalnog narodnog kongresa Starry Lee predložio da se nakon dugotrajne usmjerenosti na Europu i SAD proces internacionalizacije Hong Konga sad usmjeri na zemlje uključene u inicijativu „Jedan pojas, jedan put”, ASEAN i Bliski istok.

Iseljavanje iz Hong Konga se nastavilo. U 2024. Ministarstvo unutarnjih poslova Ujedinjene Kraljevine objavilo da je do 30. rujna 2024. zaprimilo 32 429 zahtjeva za vizu britanskih državljana (iz prekomorskih područja). Ujedinjena Kraljevina zaprimila je ukupno otprilike 224 204 zahtjeva državljana Hong Konga za posebni vizni sustav u okviru kojeg se može steći državljanstvo. U Ujedinjenu Kraljevinu stiglo je otprilike 158 000 ljudi u okviru tog sustava. Kanada i Australija nastavile su primati zahtjeve za vizu u okviru prilagođenih imigracijskih programa za stanovnike Hong Konga. Unatoč iseljavanju broj stanovnika Hong Konga ostao je statičan i iznosi 7,5 milijuna, uglavnom zbog novih osoba koje su došle iz kontinentalne Kine.

Predsjednik SAD-a produljio je 10. srpnja status „nacionalnog izvanrednog stanja” za Hong Kong ustvrdivši da stanje u Posebno Upravno Područje Hong Kong predstavljala prijetnju „nacionalnoj sigurnosti, vanjskoj politici i gospodarstvu” Sjedinjenih Američkih Država. Na temelju izvršne odluke Posebno Upravno Područje Hong Kong više nema poseban gospodarski tretman koji mu je prethodno bio odobren na temelju prava SAD-a. Kao odgovor na izrečene kazne u predmetu „Hong Kong 47”, SAD je 19. studenog najavio uvođenje novih viznih ograničenja za dužnosnike Hong Konga.

Prava, slobode i jednake mogućnosti

Sastanak Radne skupine za univerzalni periodični pregled u okviru Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava u pogledu Kine, uključujući Hong Kong, održan je 23. siječnja. Uoči sastanka najmanje sedam zemalja dostavilo je 13 podnesaka u vezi s Hong Kongom, što je bio rekordan broj upita. Tijekom sastanka 18 zemalja, uključujući Dansku, Njemačku, Irsku i Francusku, izrazilo je zabrinutost zbog građanskih prava na tom području, dok su SAD i Ujedinjena Kraljevina pozvali hongkonške vlasti da ukinu Zakon o nacionalnoj sigurnosti.

Vijeće UN-a za ljudska prava objavilo je 31. svibnja 2024. stajališta Kine o zaključcima i preporukama. Kina je odbila 14 od 23 preporuke o ljudskim pravima koje se odnose na Hong Kong i koje je dalo 20 zemalja. Među zemljama čije su preporuke odbijene bile su Belgija, Češka, Danska, Luksemburg, Nizozemska i Austrija. Kina je odbila sve preporuke o Zakonu o nacionalnoj sigurnosti u Hong Kongu, opisavši ih kao preporuke koje se temelje na „lažnim informacijama”. S druge strane, izjavila je da je „prihvatila i već provela” preporuke Njemačke (za ponovnu uspostavu potpunog poštovanja vladavine prava i civilnog društva te političkih prava u Hong Kongu), Francuske (za osiguravanje slobode izražavanja i udruživanja, među ostalim na internetu i u Hong Kongu) i Litve (za osiguravanje prava svih građana na mišljenje i izražavanje bez straha od odmazde i cenzure u svim regijama, uključujući Hong Kong, Tibet i druge).

Na plenarnoj sjednici Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava održanoj 4. srpnja raspravljalo se o izvješću o pregledu za Kinu te je ono usvojeno.

Stručnjaci Ujedinjenih naroda izrazili su 2024. stalnoj kineskoj misiji u Ženevi zabrinutost zbog stanja temeljnih prava u Hong Kongu u dva navrata u pisanom obliku.

Posebna izvjestiteljica Ujedinjenih naroda za mučenje i drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje izrazila je 25. siječnja „zabrinutost” zbog toga što je ključni svjedok optužbe u sudskom postupku protiv Jimmyja Laija zbog narušavanja nacionalne sigurnosti Andy Li „bio podvrgnut mučenju i/ili drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju” u zatvoru u kontinentalnoj Kini „zbog čega je bio prisiljen priznati da se udružio s g. Jimmyjem Laijem kako bi u tajnosti surađivali sa stranim subjektima”¹⁵.

Posebni izvjestitelji Ujedinjenih naroda objavili su 22. ožujka 2024. izjavu o: (i) promicanju i zaštiti prava na slobodu mišljenja i izražavanja, (ii) pravu na obrazovanje, (iii) pravima na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja, (iv) položaju boraca za ljudska prava, (v) neovisnosti sudaca i odvjetnika i (vi) promicanju i zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u borbi protiv terorizma. U izjavi se tvrdilo da zakon koji se temelji na članku 23. uključuje „brojne mjere kojima bi se znatno i neopravdano ograničilo ostvarivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda i koje ne bi bile u skladu s Općom deklaracijom o ljudskim pravima, Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima i Međunarodnim paktom o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima”¹⁶.

Hong Kong je prošle godine nastavio padati na raznim svjetskim ljestvicama povezanim s pravima. Prema indeksu ljudskih sloboda za 2024., koji su sastavili instituti Cato i Fraser, Hong Kong je s 46. mjesta 2023. pao na 50. mjesto od ukupno 165¹⁷. Prema izvješću nevladine organizacije Freedom House, Hong Kong je 2024. bio „djelomično slobodno” područje te je postigao 41 od 100 bodova, gotovo jednako kao 2023., kad je postigao 42 od 100 bodova¹⁸.

Stanje slobode medija dodatno se pogoršalo. Hong Kong je na 135. mjestu među 180 zemalja i regija prema svjetskom indeksu slobode medija, koji je sastavila organizacija Reporteri bez granica i koji je objavljen 3. svibnja¹⁹. Prema indeksu slobode medija koji je izradilo Udruženje novinara Hong Konga i koji je objavljen 20. kolovoza 2024., i šira javnost i novinari u Hong Kongu primijetili su ograničenje slobode medija 2023.²⁰

Udruženje novinara Hong Konga posebice je bilo izloženo pritisku tijekom godine. Sindikat je 25. siječnja 2024. objavio da je Porezna uprava (hongkonške porezne vlasti) u okviru preispitivanja računovodstvene dokumentacije Udruženja novinara Hong Konga za razdoblje 2017. – 2018. zahtijevala porez na dobit u iznosu od 400 000 HKD (45 000 EUR). Vlasti su od Udruženja novinara Hong Konga zatražile da dostavi prijave poreza na dobit za šest godina u razdoblju od 2017./2018. do 2022./2023. Udruženje novinara Hong Konga podnijelo je prigovor na tu procjenu. U travnju se koncert za prikupljanje sredstava koji je organiziralo Udruženje novinara Hong Konga morao održati na internetu zbog „pritiska kojem se nije

¹⁵ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28734>.

¹⁶ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28893>.

¹⁷ <https://www.cato.org/human-freedom-index/2024>.

¹⁸ <https://freedomhouse.org/country/hong-kong/freedom-world/2024>.

¹⁹ <https://rsf.org/en/index>.

²⁰ <https://hkja.org.hk/en/press-release/press-freedom-in-hong-kong-at-11-year-low-according-to-media-survey-amid-fears-over-article-23-national-security-law/>.

moguće oduprijeti”. U svibnju je bivši predsjednik Udruženja novinara Hong Konga odlučio da se neće ponovno kandidirati, navodeći sljedeće: „udruženje može biti izloženo napadima ako ostanem na toj funkciji”. Dana 21. lipnja, dan prije godišnje glavne skupštine, Udruženje novinara Hong Konga moralo je preporučiti svojim članovima da zanemare anonimnu poruku na servisu WhatsApp u kojoj ih se odvraća od sudjelovanja zbog „zabrinutosti za sigurnost”.

Udruženje novinara Hong Konga objavilo je 13. rujna da su od lipnja do kolovoza „deseci novinara, članovi njihovih obitelji ili poslodavci članova njihovih obitelji te susjedi i suradnici bili izloženi uznemiravanju i zastrašivanju i na internetu i izvan njega”. Jedan slučaj odnosi se na najmodavca novinara i agenta za nekretnine koji je primio anonimna pisma u kojima mu se prijetilo „nezamislivim posljedicama” i „kolateralnom štetom” ako se najmoprimca ne deložira iz objekta i okruge. Nakon što je predsjednica Udruženja novinara Hong Konga prijavila te slučajeve policiji, situacija je stavljena pod kontrolu. Međutim, uznemiravanje pojedinih novinara ponovno se nastavilo krajem godine.

Visoki sud održao je 24. rujna 2024. saslušanje u okviru sudskog preispitivanja koje je zatražilo Udruženje novinara Hong Konga u vezi s novim pravilom kojim se novinarima ograničava pristup javnom registru kojim upravlja Ministarstvo prometa. Sindikat je doveo u pitanje usklađenost novog pravila s načelom slobode medija. Do 31. prosinca nije donesena odluka.

Nakon donošenja zakona na temelju članka 23. novine Wall Street Journal objavile su 2. svibnja 2024. svoju odluku o premještanju svojeg sjedišta u Aziji iz Hong Konga u Singapur. U srpnju je Wall Street Journal otpustio izvjestiteljicu nakon što je izabrana za predsjednicu Udruženja novinara Hong Konga.

Lokalni mediji često su pri izvještavanju zauzimali službeno stajalište vlade Hong Konga. Na primjer, glavni mediji izbjegavali su nazivati Williama Laija „tajvanskim predsjednikom” te su umjesto toga koristili izraze kao što su „vođa Tajvana” ili „Lai iz Tajvana”. To je promjena u odnosu na razdoblje od prije četiri godine, kad su glavni mediji tadašnjeg predsjednika Tsaija Ing-wena nazivali „tajvanskim predsjednikom”.

Hongkonške vlasti i dalje su primjenjivale imigracijska pravila kako bi zabranile ulazak u Hong Kong novinarima koji se smatraju nepoželjnim i aktivistima za slobodu medija²¹. Predstavnica organizacije Reporteri bez granica s poljskim državljanstvom koja je planirala pratiti suđenje medijskom poduzetniku Jimmyju Laiju pritvorena je 10. travnja 2024. na šest sati te joj je zabranjen ulazak u Hong Kong po dolasku na njegov teritorij. U kolovozu je novinaru televizijske mreže Bloomberg sa sjedištem u kontinentalnoj Kini, koji se planirao preseliti u Hong Kong, odbijena radna viza. Francuskoj fotoreporterki zabranjen je 14. rujna ulazak u Hong Kong, vjerojatno zbog fotografije Jimmyja Laija u zatvoru koju je snimila za novinsku agenciju Associated Press.

Izvjestiteljica specijalizirana za kinesku obrambenu politiku i diplomaciju u novinama South China Morning Post i dalje se 2024. vodila kao nestala osoba nakon što je u listopadu 2023. prisustvovala forumu Beijing Xiangshan Forum.

²¹ Vlada Hong Konga prošle je godine također zabranila ulazak aktivistima. Japanskom aktivistu zabranjen je ulazak 27. lipnja. Njemačkom aktivistu zabranjen je ulazak 8. rujna. Neposredno prije ulaska u Hong Kong njemački aktivist otputovao je u kontinentalnu Kinu. Suradivao je s organizacijom Tibet Initiative Deutschland, koja se zalagala za samoodređenje te kineske regije, i bio je jedan od osnivača organizacije Freiheit für Hongkong, nevladine organizaciju za demokratski i slobodni Hong Kong.

S pozitivne strane, Žalbeni sud potvrdio je 4. rujna presudu nižeg suda kojom se odbija ponovno upozorenje koje je Tijelo za komunikacije izdalo za „Headliner”, satiričnu emisiju u proizvodnji RTHK-a, javne radiotelevizijske kuće Hong Konga, koja je sad obustavljena.

Sloboda izražavanja također je bila pod dodatnim pritiskom 2024. Dana 15. svibnja platforma YouTube blokirala je lokalni pristup za 32 video sadržaja povezana s prosvjednom pjesmom „Glory to Hong Kong”. Odluka je donesena nakon što je Visoki sud vladi izdao privremenu sudsku zabranu pjesme, koja se, prema navodima vlasti, „koristi za poticanje drugih” na počinjenje kaznenih djela protiv nacionalne sigurnosti kao što su odcjepljenje i pobuna.

Prostor za umjetnike kritičare i neovisne kulturne institucije dodatno se smanjio 2024.

Umjetnici, kao što su prodemokratski filmski stvaratelji, suočavaju se sa smanjenjem financijskih sredstava i političkim pritiskom. Neovisna filmska organizacija Ying e Chi objavila je 24. listopada 2024. da se raspušta, a jedan od njezinih osnivača preselio se u kolovožu u Tajvan kako bi organizacija ondje nastavila s radom, navodeći da je u Tajvanu „relativno slobodnije okruženje”. Ta je organizacija distribuirala kontroverzne političke dokumentarne filmove, kao što je nagrađeni film „Lost in the Fumes”. Hongkonški savez dramskih društava objavio je 17. prosinca da Odjel za rekreaciju i kulturne usluge vlade Hong Konga drugu godinu zaredom neće osigurati prostor za godišnju svečanost dodjele dramskih nagrada zakazanu za travanj 2025. Istog je dana Hongkonški savez dramskih društava izjavio da Vijeće za razvoj umjetnosti vlade Hong Konga drugu godinu zaredom neće pružiti novčanu potporu svečanosti. Dokumenti iz razdoblja od prije dvije godine pokazali su da je Vijeće nezadovoljno zbog pozivanja neovisnog novinara i satiričnog karikaturiste prethodnih godina kako bi uručili nagrade.

Osim toga, 2024. u posljednji trenutak otkazani su koncerti izvedbenih umjetnika naklonjenih prodemokratskom pokretu. Na primjer, Hongkonški festivalski orkestar objavio je 4. prosinca da je njegov nastup zakazan za 8. prosinca morao biti otkazan zbog „hitnih provjera i popravaka” u gradskoj vijećnici u Tsuen Wanu. Osim toga, 5. veljače otkazana je izvedba drame „Accidental Death of an Anarchist” zakazana u razdoblju od 21. veljače do 2. ožujka. Kazališna skupina „Fire Makes Us Human” ostala je 30. siječnja bez prostora koji joj je osigurala jedna škola za održavanje predstava u razdoblju od 2. do 4. veljače. Osnivač skupine objasnio je da je škola tako odlučila jer je Ured za obrazovanje uputio na smjernice „Nacionalna sigurnost: posebne mjere za škole.” Osnivač je rekao da je optužen za objavljivanje „neprimjerenih komentara” na internetu. Skupina je poslije objavila da prekida s radom.

Neovisna knjižara Mount Zero prestala je s radom 31. ožujka, uz navode da je razlog stalni pritisak vlasti. Dana 20. kolovoza s radom je prestala i knjižara Mellow Out.

Nije bilo pokazatelja vraćanja slobode okupljanja za mirne prosvjede. Iako su se ispred sjedišta vlade 2024. povremeno održavali manji prosvjedi, nije bilo većih prosvjeda. Naime, u listopadu je predsjednik vlade Hong Konga odbio pozive da se omoguće mirni prosvjedi i okupljanja kako bi se „promijenila negativna slika” Hong Konga koje je bivši ministar prometa i stanovanja uputio vladi.

Savez sindikata Hong Konga naklonjen Peking u i Savez sindikata rada Hong Konga i Kowloona naklonjen Peking u zasebno su 2024. potvrdili da neće organizirati prosvjede 1. svibnja (Dan rada) drugu godinu zaredom. Zasebno su ispred Ureda EU-a u Hong Kongu

održana četiri prosvjeda skupina naklonjenih Pekingu, na kojima su se kritizirale izjave EU-a o političkim zbivanjima u Hong Kongu.

U 2024. petu godinu zaredom 4. lipnja nije se održalo nekoć veliko bdjenje uz svijeće u parku Victoria radi obilježavanja obljetnice gušenja prosvjeda na trgu Tiananmen 1989., koje je prvotno organizirala skupina civilnog društva Hongkonški savez za potporu domoljubnim demokratskim pokretima u Kini. Lokalni mediji opširno su izvijestili o prisutnosti predstavnika Ureda EU-a i konzulata država članica EU-a u parku Victoria u noći 4. lipnja. Ured EU-a na taj je dan ponovno u znak sjećanja stavio svijeće na prozore svojeg ureda. Tog je dana policija uhitila četiri osobe u dobi od 23 do 69 godina i odobrila im jamčevinu.

Sloboda udruživanja i dalje je bila pod pritiskom 2024. Hongkonški kršćanski institut objavio je 23. srpnja da se raspušta, uz objašnjenje da mu trenutačno okruženje otežava „slobodno” obavljanje njegove misije. Ta je skupina prije bila članica sada raspuštene Fronte za građanska i ljudska prava te Hongkonškog saveza.

Skupine civilnog društva za zaštitu prava koje su još uvijek aktivne u gradu i dalje su se suočavale s pritiskom. Rašireno je bilo institucionalno i anonimno uznemiravanje aktera civilnog društva, slično praksama koje je opisalo Udruženje novinara Hong Konga. To uznemiravanje uključivalo je i druge vladine odjele, kao što su porezna tijela ili tijela za protupožarnu zaštitu. Smanjenje javnih i privatnih sredstava za neke nevladine organizacije 2024. još je jedan razlog za zabrinutost. Međutim, akteri civilnog društva koji su i dalje aktivni u gradu pokazali su iznimnu otpornost, tražeći načine za djelovanje u preostalom prostoru i, ako je to moguće, za njegovo proširenje.

Pitanje prava zatvorenika i dalje izaziva zabrinutost. Chow Hang-tung, pritvorena prodemokratska aktivistica i članica Hongkonškog saveza, 2024. je u više navrata bila u samici.

U siječnju su zatvorski čuvar i četiri zatvorenika iz kazneno-popravne ustanove u Pik Uku optuženi za „namjerno ranjavanje” 18-godišnjeg zatvorenika koji nije bio politički zatvorenik. Službenik Odjela za zatvorsku službu prijavljen je zbog uzrokovanja analne laceracije i perforacije rektuma. U lipnju je u istom predmetu optužen umirovljeni službenik jer nije prijavio napad.

U godišnjem izvješću za 2023. o posjetima mirovnih sudaca objavljenom u rujnu 2024. mirovni suci, odnosno čelnici zajednica imenovani prvenstveno kako bi posjećivali razne kaznene institucije i osiguravali prava zatvorenika, primili su i obradili 71 pritužbu, što je povećanje od 69 % u odnosu na prethodnu godinu.

Akadska sloboda također je i dalje bila pod pritiskom. Autocenzura je bila raširena, posebno u društvenim i humanističkim znanostima. Kritičari iz akademske zajednice bili su marginalizirani. U studiji od 80 stranica naslovljenoj *We Can't Write the Truth Anymore: Academic Freedom in Hong Kong Under the National Security Law* i objavljenoj 24. rujna dvije skupine za zaštitu ljudskih prava sa sjedištem u SAD-u, organizacija Human Rights Watch i Vijeće za demokraciju Hong Konga, tvrdile su da zakon o nacionalnoj sigurnosti grada ima dalekosežne učinke na sveučilišne kampuse. U 2024. spojeno je nekoliko odjela za društvene znanosti nauštrb „političke znanosti”. U kolovozu je Kinesko sveučilište u Hong Kongu restrukturiralo svoj Odjel za područje vlade i javne uprave koji postoji 54 godina te ga je prekvalificiralo u program i spojilo s novom Školom za upravljanje i političke znanosti.

Gradsko sveučilište Hong Konga također je uvelo promjene tako što je preimenovalo svoj dodiplomski studij javne politike i politike u dodiplomski studij javnih poslova i upravljanja.

U 2024. nastavile su se pojavljivati naznake napretka u području prava LGBTIQ+ osoba u Hong Kongu. U rujnu 2023. Najviši žalbeni sud presudio je da su diskriminirajuće stambene politike Hong Konga i zakoni o nasljeđivanju koji se temelje na seksualnoj orijentaciji neustavni, što je još jedan ključan korak za prava LGBTIQ+ osoba u Hong Kongu. Unatoč prijedlogu zakonodavca naklonjenog Pekinga da se od Pekinga zatraži poništenje odluke, Ministarstvo pravosuđa potvrdilo je 6. prosinca da bi se „pravni sporovi trebali rješavati na lokalnoj razini”.

Transrodni aktivist Henry Tse dobio je 29. travnja novu osobnu iskaznicu nakon što je uspješno ažurirao svoju rodnu oznaku nakon niza tužbi koje je podigao protiv gradske uprave u razdoblju od sedam godina.

U rujnu 2023. Najviši žalbeni sud donio je odluku da je vlada obvezna osigurati alternativni okvir za zaštitu istospolnih partnerstava u sljedeće dvije godine. U svibnju 2024. ministar za ustavna pitanja i poslove s kontinentalnom Kinom potvrdio je da vlasti razmatraju taj „složeni” problem. S druge strane, medijsko izvješće objavljeno 18. lipnja pokazalo je da je Ured za ustavna pitanja i poslove s kontinentalnom Kinom prepolovio financijska sredstva za skupine civilnog društva koje podupiru skupine seksualnih manjina u okviru programa financiranja jednakih mogućnosti (seksualna orijentacija).

Sloboda vjeroispovijesti i dalje je uglavnom bila zaštićena 2024., iako postoje znakovi daljnjeg usklađivanja politike u tom području s političkim očekivanjima. U izvješću naslovljenom *Hostile Takeover: The CCP (China Communist Party) and Hong Kong's Religious Communities* i objavljenom 30. siječnja 2024. Zaklada Odbora za slobodu u Hong Kongu sa sjedištem u SAD-u potvrdila je da „vjerski progon u Hong Kongu nije bio toliko ozbiljan kao u kontinentalnoj Kini”. Međutim, vjerske vođe u Posebnom Upravnom Području Hong Konga pritiskalo se da promiču prioritete Komunističke partije, uključujući prihvaćanje provedbe politike o nacionalnoj sigurnosti. Drugu godinu zaredom jedna je anglikanska crkva 1. listopada istaknula kinesku nacionalnu zastavu povodom Nacionalnog dana, što je izazvalo kritike među vjernicima.

Kad je riječ o **tražiteljima azila**, ministar sigurnosti izjavio je 5. studenog da je vlada Hong Konga postavila cilj da svake godine vrati u domovinu najmanje 1320 „podnositelja neutemeljenog zahtjeva za zabranu prisilnog udaljenja ili vraćanja”. Situacija tražitelja azila u Hong Kongu i dalje je nesigurna jer Hong Kong nije potpisnik Konvencije o izbjeglicama iz 1951. ni Protokola o statusu izbjeglica iz 1967. Organizacije civilnog društva koje podupiru tražitelje azila bile su pod pritiskom 2024.

Kad je riječ o **radničkim pravima**, Savjetodavni odbor za rad postigao je 2024. konsenzus o postavljanju novog praga za „stalni ugovor” o radu na 68 sati u četiri tjedna kako bi zakonskim naknadama bilo obuhvaćeno više zaposlenika²². Organizacije rada izvijestile su o porastu broja nesreća na radu u odnosu na prethodnu godinu, posebno u području logistike i skladištenja. Udruga za prava žrtava industrijskih nesreća izvijestila je da je 2024. bilo 19 smrtnih slučajeva i 6 teških ozljeda u 25 incidenata u odnosu na samo 5 nesreća u tim sektorima 2023.

²² Prijedlog izmjene zakona bit će podnesen u prvoj polovini 2025.

Unatoč relativno naprednom (prema međunarodnim standardima) pravnom okviru koji se na njih primjenjuje te njihovu kontinuiranom pristupu pravosuđu i zdravstvenom osiguranju, 400 000 migranata koji rade u kućanstvima u Hong Kongu i dalje su ranjiva skupina. Hongkonški savez sindikata azijskih radnika u kućanstvu otkrio je da je 2024. imao 13 slučajeva stranih radnika u kućanstvu koji su zbog pritiska morali raditi unatoč tome što su bili bolesni. U jednom je slučaju poslodavac vršio pritisak na radnicu u kućanstvu iz Filipina da ne traži kemoterapiju.

Hongkonške vlasti nisu objavile službene podatke o postotku stanovništva koje živi ispod granice siromaštva od 2021., što je bila posljednja godina u kojoj je utvrđena službena granica siromaštva. U okviru predstavljanja politike predsjednika vlade u listopadu 2024. navedeno je da je 2024. otprilike 110 000 kućanstava u Hong Kongu živjelo je u pregrađenim stanovima. Očekuje se da će se zakon kojim će se regulirati takav smještaj i poboljšati životni uvjeti stanara predložiti najranije 2025.

II. Gospodarska kretanja

Hong Kong je neovisan u provedbi trgovinskih sporazuma i određuje monetarnu politiku neovisno o kontinentalnoj Kini. U 2024. ostao je posebna pravna jurisdikcija u odnosu na kontinentalnu Kinu, posebno kad je riječ o pitanjima gospodarske politike. Zadržao je posebnu valutu koja nije ograničena ograničenjima kapitala i posebne regulatorne strukture za nadzor poduzeća koja posluju na tom području. Prioriteti vlade tijekom godine bili su sljedeći: (i) otvaranje prema svijetu, među ostalim prema tržištima Bliskog istoka i Azije, (ii) privlačenje kvalificiranih radnika i poduzeća u Hong Kong, (iii) podupiranje gospodarstva i inovacija i (iv) nastavak gospodarske integracije s kontinentalnom Kinom.

Prema podacima iz Izvješća o ulaganjima u svijetu za 2024. Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju²³ Hong Kong je 2023. bio **četvrto najveće odredište u svijetu za izravna strana ulaganja**. Najnovije istraživanje vlade Hong Konga o inozemnim poduzećima pokazuje da se broj inozemnih poduzeća na tom području povećao 2024. te je bio veći od broja prije pandemije bolesti COVID-19, pri čemu su poduzeća iz EU-a i dalje činila najveću nekinesku poslovnu zajednicu u Hong Kongu. Poslovna prisutnost Europske unije znatno se povećala te se broj poduzeća 2024. u Hong Kongu povećao za 5,9 % u odnosu na prethodnu godinu i za 2,3 % u odnosu na 2019. U Hong Kongu je 2024. bilo aktivno najmanje 1640 poduzeća iz EU-a. Polovina tih poduzeća iz EU-a uspostavila je regionalno sjedište ili regionalne urede u gradu, što je smanjenje od 9,8 % u odnosu na 2019.

U gospodarstvu Hong Konga **prevladavaju usluge** (koje čine 94 % BDP-a), uključujući financijske usluge i logistiku, dok proizvodnja čini samo mali dio BDP-a (1 %). Hong Kong je jedno od vodećih svjetskih **trgovinskih gospodarstava** (na sedmom mjestu prema Statističkom pregledu svjetske trgovine WTO-a za 2023., što su bili najnoviji dostupni podaci u vrijeme sastavljanja ovog izvješća²⁴). Trgovina robom, uglavnom ponovni izvoz, čini otprilike 299 % BDP-a, što ukazuje na otvorenost gospodarstva za trgovinu²⁵.

²³ Internetske stranice UNCTAD-a:

<https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>.

²⁴ *World Trade Statistical Review 2023*, Svjetska trgovinska organizacija:

https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr_2023_e.htm.

²⁵ Omjer vrijednosti ukupne vanjske trgovine i BDP-a, izračunan na temelju statističkih podataka o BDP-u i vanjskoj trgovini (prvih devet mjeseci 2024.) Uprave za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode250.html>

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

Hong Kong je sredinom 2024. imao 7,53 milijuna **stanovnika**, što je povećanje od 0,1 % u odnosu na kraj 2023. i povećanje od 0,2 % u odnosu na razinu neposredno prije izbijanja pandemije bolesti COVID-19 (kraj 2019.). Otprilike 170 000 stanovnika napustilo je Hong Kong tijekom pandemije²⁶.

Gospodarstvo Hong Konga poraslo je 2024. drugu godinu zaredom, pri čemu se BDP povećao za 2,5 % u odnosu na prethodnu godinu²⁷, nakon povećanja od 3,2 % u 2023. Stopa rasta bila je u donjem dijelu raspona od 2,5 do 3,5 % koji je vlada predviđela za rast BDP-a za cijelu godinu u proračunu za razdoblje 2024. – 2025. (objavljenom u veljači 2024.). Gospodarskom rastu pridonijeli su: (i) povećanje vanjske trgovine robom i uslugama, logističkog sektora i građevinarstva i (ii) postupni oporavak financijskog sektora tijekom godine. Međutim, smanjila se privatna potrošnja, a sektori koji ovise o turističkoj potrošnji i dalje ostvaruju slabije rezultate u odnosu na razdoblje prije pandemije.

Inflacija je 2024. i dalje bila umjerena, s godišnjom stopom rasta indeksa potrošačkih cijena od 1,7 % tijekom godine²⁸. **Stopa nezaposlenosti** iznosila je 3,1 % za cijelu 2024., što je blago povećanje u odnosu na 2,9 % u 2023.²⁹

Sektor trgovine i logistike, koji čini 19 % BDP-a Hong Konga, oporavio se tijekom godine. BDP od uvoza i izvoza povećao se za 2,6 % u odnosu na prethodnu godinu u prvih devet mjeseci 2024.³⁰ (nakon smanjenja od 4,4 % u cijeloj 2023.), a vrijednost vanjske trgovine robom Hong Konga povećala se za 7,3 % na 9,46 bilijuna HKD (1,2 bilijuna EUR³¹) tijekom godine³² (nakon smanjenja od 6,7 % u 2023.). Položaju Hong Konga kao trgovinskog čvorišta za robu uvelike pridonosi njegova uloga tranzitnog centra i centra za ponovni izvoz za kontinentalnu Kinu.

U prvih devet mjeseci 2024. **financijski sektor** (koji čini otprilike četvrtinu BDP-a Hong Konga, ali zapošljava samo 7,2 % radne snage) zabilježio je rast od 0,4 % u odnosu na prethodnu godinu, nakon što je bilježio pad dvije godine zaredom, 2022. i 2023.³³ Broj **inicijalnih javnih ponuda (IPO)** dodatno se smanjio na 71 u 2024., dok je 2023. i 2022. iznosio 73 odnosno 90. Međutim, ukupni iznos prikupljen putem inicijalnih javnih ponuda povećao se u odnosu na prethodnu godinu za 88,9 %, na 87,5 milijardi HKD (10,7 milijardi EUR). Hong Kong je 2024. bio četvrto najveće čvorište za inicijalne javne ponude u svijetu prema vrijednosti, što je poboljšanje u odnosu na osmo mjesto 2023. (2022. i 2021. bio je na četvrtom mjestu, 2020. na drugom, a 2019. na prvom).

Tijekom godine vrijednost **hongkonškog indeksa Hang Seng** povećala se za 17,7 %, a **tržišna kapitalizacija** na burzi u Hong Kongu povećala se za 13,8 %, na 35,3 bilijuna HKD (4,3

²⁶ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=110-01001.

²⁷ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.news.gov.hk/eng/2025/02/20250203/20250203_163405_486.html.

²⁸ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=510-60001.

²⁹ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=210-06101#.

³⁰ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

³¹ Pretvoreno u EUR prema tečaju 1 EUR = 8,2 HKD (na kraju prosinca 2024.) https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infocore_hr

³² Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=410-50001#.

³³ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

bilijuna EUR). Prosječni dnevni promet bio je veći za 25,5 % u odnosu na prethodnu godinu i iznosio je 132 milijarde HKD (16,1 milijardu EUR)³⁴. Indeks Hang Seng povećao se za 3,9 % u prvoj polovini 2024. i za 13,2 % u drugoj polovini. Oporavak u drugoj polovini temeljio se na nižim kamatnim stopama u SAD-u i Hong Kongu te gospodarskim poticajnim mjerama u kontinentalnoj Kini (poduzeća iz kontinentalne Kine čine 80 % tržišne kapitalizacije burze u Hong Kongu). Krajem listopada 2024. burza u Hong Kongu bila je osma najveća burza u svijetu i peta najveća burza u Aziji po tržišnoj kapitalizaciji te najveće *offshore* čvorište za poslovanje s kontinentalnom Kinom na svijetu.

Turizam i sektori koji ovise o turističkoj potrošnji tek se trebaju vratiti na razinu iz 2018., koja je bila posljednja „normalna” godina za turistički priljev u Hong Kong prije početka pandemije bolesti COVID-19. Hong Kong je 2024. posjetilo 44,5 milijuna ljudi, što je povećanje od 30,9 % u odnosu na prethodnu godinu, ali samo 68 % broja posjetitelja iz 2018.³⁵ Posjetitelji iz kontinentalne Kine činili su 76,5 % ukupnog broja posjetitelja, odnosno 34 milijuna. Turisti koji dolaze u Hong Kong sad troše manje nego prije, a u prvih devet mjeseci 2024. (posljednje razdoblje za koje su dostupni podaci) posjetitelji su potrošili otprilike 17 % manje po stanovniku nego 2018. To je u kombinaciji s manje dolazaka dovelo do smanjenja mjesečne potrošnje posjetitelja za 41 %, na 16,1 milijardu HKD (2 milijarde EUR), u odnosu na 2018. Samo djelomično poboljšanje broja dolazaka posjetitelja i smanjena potrošnja utjecali su i na sektore koji ovise o turističkoj potrošnji (što uključuje maloprodaju, hranu i piće, prijevoz, putovanja i ugostiteljstvo). U prvih devet mjeseci 2024. BDP od **sektora usluga smještaja i hrane** bio je manji za 3,4 % u odnosu na prethodnu godinu i za 26,2 % u odnosu na u isto razdoblje 2019. BDP od **veleprodaje i maloprodaje** bio je manji za 11,1 % u istom razdoblju i za 44,6 % u odnosu na 2019. Pad maloprodaje i usluga hrane dodatno se pogoršao i zbog većeg broja odlazaka stanovnika u susjedni grad Shenzhen radi kupnje i rekreacije.

Zrakoplovna industrija i povezane industrije nastavile su se oporavljati 2024., ali broj letova i putnika u Međunarodnoj zračnoj luci Hong Kong ostao je ispod razina prije pandemije. U 2024. broj letova u Hong Kong i iz njega povećao se za 31,6 %, na 363 309, dok se broj putnika povećao za 34,5 %, na 53,0 milijuna, ali su i broj letova i broj putnika i dalje bili za 13,5 % odnosno 25,7 % manji u odnosu na 2019. Prijevoz tereta zrakom povećao se za 14,1 % u odnosu na prethodnu godinu, na 4,9 milijuna tona 2024. (te za 4,2 % u odnosu na 2019.)³⁶. Otvaranjem treće uzletno-sletne staze u zračnoj luci Hong Kong 2024. godišnji kapacitet teretnog prijevoza povećat će se na 10 milijuna tona, a godišnji broj putnika na 120 milijuna.

Građevinski sektor povećao je svoj doprinos BDP-u za 7,3 %, a **sektor nekretnina** za 0,7 % u prvih devet mjeseci. Cijene nekretnina smanjile su se, a postotak praznog uredskog prostora povećao se tijekom godine, ali Hong Kong je i dalje bio jedan od najskupljih gradova na svijetu za kupnju ili najam stana ili za kupnju ili najam ureda.

Sustav vezanog tečaja Posebnog Upravnog Područja Hong Kong ostao je nepromijenjen tijekom godine, u rasponu od 7,75 do 7,85 HKD za 1 USD. Devizne rezerve uglavnom su bile

³⁴ Statistika o tržištima, internetske stranice društva Hong Kong Exchange and Clearing Limited
https://www.hkex.com.hk/Market-Data/Statistics/Consolidated-Reports/HKEX-Monthly-Market-Highlights?sc_lang=en

³⁵ Turistički dolasci u Hong Kong, Turistička zajednica Hong Konga
https://partnernet.hktb.com/en/research_statistics/tourism_statistics_database/index.html

³⁶ Internetske stranice Odjela civilnog zrakoplovstva Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong
<https://www.cad.gov.hk/english/statistics.html>

stabilne te su krajem 2024. iznosile 421,4 milijarde USD, što je blago smanjenje u odnosu na 425,6 milijardi USD na kraju 2023.³⁷

Očekivalo se da će Hong Kong **imati fiskalni deficit za financijsku godinu 2024. – 2025. (koja je završila u ožujku 2025.)**. To bi bio peti deficit Posebnog Upravnog Područja Hong Kong u šest godina, što je neuobičajeno za gospodarstvo naviknuto na fiskalne suficite. U proračunu predstavljenom u veljači 2024. predviđen je konsolidirani deficit od 144 milijarde HKD (17,6 milijardi EUR) za financijsku godinu 2024./2025., što je otprilike 4,5 % BDP-a Hong Konga, ne uzimajući u obzir prihode od izdavanja državnih obveznica. Vlada je poslije upozorila da će deficit biti znatno veći. Proračun je predstavljen uz očekivanje da će gospodarstvo rasti za 2,5 % – 3,5 % umjesto stvarnih 2,5 % za koliko je na kraju naraslo.

Deficiti se financiraju izdavanjem državnih obveznica i iskorištavanjem fiskalnih rezervi Hong Konga. Kao rezultat, fiskalne rezerve u prosincu 2024. iznosile su 664 milijarde HKD (80,9 milijardi EUR), što je smanjenje od 4,1 % u odnosu na prethodnu godinu i 43,3 % u odnosu na 1,2 bilijuna HKD u ožujku 2019.³⁸ Rezerve sad odgovaraju procijenjenim rashodima u 11 mjeseci, dok su 2019. odgovarale rashodima u 24 mjeseca. U istom razdoblju (od ožujka 2019. do prosinca 2024.) državni dug Hong Konga povećao se zbog izdavanja obveznica s 1,5 milijardi HKD na 293 milijarde HKD (35,7 milijardi EUR), odnosno 9,2 % BDP-a.

Poslovno okruženje

Lokalno gospodarstvo i dalje je osjećalo dugotrajne **posljedice strogih ograničenja povezanih s bolešću COVID-19** iako su ukinuta prije dvije godine. Te posljedice uključuju i dalje smanjeni broj letova i putnika u zračnoj luci Hong Kong te slabe rezultate u turizmu i povezanim sektorima. Zbog ograničenja, među ostalim prekomorskih putovanja, upravljanje regionalnim sjedištem u Hong Kongu postalo je složenije, a broj međunarodnih poduzeća s regionalnim sjedištem u Hong Kongu još se nije vratio na razinu prije pandemije (iako je polovina poduzeća iz EU-a koja posluju u Hong Kongu i dalje regionalno sjedište). Stroga pravila za borbu protiv bolesti COVID-19 narušila su ugled Hong Konga i kao poslovnog središta i kao centra za strane talente.

Politička i pravna kretanja u Hong Kongu, uključujući provedbu zakona o nacionalnoj sigurnosti, slobodu informiranja, privatnost podataka i sankcije, također su pridonijela slabljenju položaja Hong Konga kao međunarodnog poslovnog središta za inozemna poduzeća i talente.

Međunarodna poslovna zajednica smatra da je važno da **Hong Kong ostane otvoreno gospodarstvo** te otvoreno i dinamično međunarodno društvo s prednostima kao što su slobodno kretanje kapitala i informacija, sigurnost podataka i pristup raznolikim talentima. Iako su te prednosti i dalje u velikoj mjeri prisutne, neka međunarodna poduzeća preselila su se u druga regionalna središta.

Unatoč tim izazovima, **mnogi u poslovnom sektoru Hong Kong i dalje smatraju konkurentnim poslovnim središtem**. Neke od prednosti sjedišta u Hong Kongu su: (i)

³⁷ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202501/07/P2025010700388.htm>.

³⁸ Internetske stranice Ministarstva financija, Vlada Posebnog Upravnog Područja Hong Kong

https://www.try.gov.hk/internet/ehpubl_acco_monfinancial.html.

jednostavan porezni sustav s niskim porezima, (ii) slobodno kretanje kapitala i potpuna konvertibilnost hongkonškog dolara, (iii) sustav običajnog prava, (iv) niska razina korupcije, (v) geografski položaj i (vi) povezivost i pristup kontinentalnoj Kini.

Privlačenje talenata i poduzeća u Hong Kong i dalje je bio politički prioritet vlade tijekom godine. **Radna snaga** povećala se u odnosu na prethodnu godinu za 0,3 %, odnosno na 3,83 milijuna radnika na kraju 2024., ali to je i dalje bilo za 3,5 % manje nego prije pandemije i prije donošenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti (3,97 milijuna). Većina radnika koji su tijekom godine došli u Hong Kong u okviru različitih vladinih programa za privlačenje talenata bili su državljani kontinentalne Kine (npr. 98 % zahtjeva odobrenih u okviru programa kvalitetnog prihvata migranata, 92 % u okviru programa prihvata tehnoloških talenata i 95 % u okviru sustava pospusnica za vrhunske talente).

Vlada je u studenom 2024. najavila da je Ured za privlačenje strateški važnih društava privukao ukupno 57 strateških poduzeća u Hong Kong od početka rada u prosincu 2022.³⁹, uglavnom iz kontinentalne Kine i u manjoj mjeri iz drugih dijelova svijeta (uključujući Europu).

U nedavnom godišnjem istraživanju o inozemnim poduzećima u Hong Kongu koje je provela Uprava za popis stanovništva i statistiku Hong Konga⁴⁰ navedeno je da se 2024. **broj inozemnih poduzeća** (osim onih iz kontinentalne Kine) povećao za 7,0 % u odnosu na 2023., pri čemu je dosegnuta rekordno visoka razina od 7340 inozemnih poduzeća. Prema istraživanju broj inozemnih poduzeća premašio je i razine prije pandemije, odnosno veći je za 1,4 % u odnosu na 2019. Međutim, inozemna poduzeća bila su manja, s prosječno 49,5 zaposlenika po poduzeću, što je smanjenje od 4,4 % u odnosu na 2023. (51,8 članova osoblja) i smanjenje od 9,2 % u odnosu na 2019. (54,5 članova osoblja)⁴¹. Broj inozemnih (nekineskih) poduzeća s regionalnim sjedištem u Hong Kongu i dalje je bio znatno manji, pri čemu je smanjenje u odnosu na 2019. iznosilo 17,8 % unatoč blagom oporavku u usporedbi s prethodnom godinom (povećanje od 1,0 % u odnosu na 2023.). S druge strane, 2024. **broj poduzeća iz kontinentalne Kine** sa sjedištem u Hong Kongu povećao se za 20,3 % u odnosu na prethodnu godinu i za 45,6 % u odnosu na 2019. (sad čine 26,3 % nehongkonških poduzeća, što je povećanje u odnosu na 19,9 % u 2019.).

U svojem godišnjem **predstavljaju politike 16. listopada 2024.** predsjednik vlade Hong Konga predložio je politike za poboljšanje razvoja gospodarstva Hong Konga. Te politike uključuju: (i) jačanje statusa Hong Konga kao financijskog, pomorskog i trgovinskog čvorišta, (ii) promicanje Hong Konga kao centra za inovacije i tehnologiju i (iii) oporavak turističkog sektora. U okviru predavljanja politike nadalje je predloženo poticanje lokalnih talenata i daljnje privlačenje talenata, poduzeća i *start-up* poduzeća iz inozemstva. Navedeno je i da će Hong Kong nastaviti s razvojem područja sjeverne metropole u hongkonškoj regiji Novi Teritoriji i težiti bližoj integraciji s aglomeracijom u području zaljeva Guangdonga, Hong Konga i Makaa. Među ostalim inicijativama koje su navedene u predavljanju politike su: (i) jačanje Hong Konga kao pravnog centra i centra za rješavanje sporova te kao centra za trgovanje nekretninama i (ii) promicanje digitalizacije gospodarstva Hong Konga. Naposljetku, u okviru predavljanja politike najavljeni su planovi za rješavanje problema manjka i visokih

³⁹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/11/P2024111100391.htm>.

⁴⁰ *Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong*, Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong (izdanje za 2024.):
<https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁴¹ Omjeri koje je izračunao Ured Europske unije na temelju podataka iz Godišnjeg istraživanja o hongkonškim društvima čije se matično društvo nalazi izvan Hong Konga.

troškova nekretnina: (i) povećanjem ponude zemljišta i javnih stambenih jedinica i (ii) reguliranjem najma pregrađenih stambenih jedinica.

Kako bi promicala Hong Kong kao **međunarodni financijski centar**, vlada provodi politike kao što su: (i) produbljivanje uzajamnog pristupa tržištu s kontinentalnom Kinom, (ii) daljnji razvoj offshore aktivnosti u renminbiju i promicanje internacionalizacije renminbija (uključujući pružanje više investicijskih proizvoda denominiranih u renminbiju), (iii) jačanje Hong Konga kao centra za upravljanje rizicima, imovinom i bogatstvom (uključujući privatni vlasnički kapital i obiteljske urede), (iv) širenje mreža u inozemstvu (uz usmjerenost, prije svega, na Bliski istok i ASEAN) i (v) poticanje više poduzeća na uvrštenje na burzu u Hong Kongu. U 2024. izmijenjeni su postupak podnošenja zahtjeva za uvrštenje⁴², pravila o korporativnom upravljanju⁴³ i režim vlastitih dionica⁴⁴ radi poticanja više poduzeća na uvrštenje na burzu u Hong Kongu. Osim toga, Hong Kong je 2024. uvrstio burzu vrijednosnih papira u Abu Dhabiju i financijsko tržište u Dubaiju u priznate burze⁴⁵ kako bi podupro poduzeća koja su primarno uvrštena na te dvije burze pri sekundarnom uvrštenju na burzu u Hong Kongu. Burza u Hong Kongu najavila je i planove za otvaranje ureda u Rijadu. Od ožujka su se u okviru novog programa za dodjelu bespovratnih sredstava za kapitalna ulaganja mogli podnositi zahtjevi kako bi se privuklo više kapitala. Tim se programom pojedincima koji ispunjavaju uvjete omogućuje da migriraju u Hong Kong pod uvjetom da ulože najmanje 30 milijuna HKD u Hong Kongu. Promicanje zelenog financiranja i financijskih tehnologija (FinTech) također je ključan prioritet vlade.

Kad je riječ o **zelenom financiranju**, Monetarno tijelo Hong Konga objavilo je u svibnju taksonomiju Hong Konga za održivo financiranje. Obuhvaća 12 gospodarskih djelatnosti u četiri sektora, a to su proizvodnja električne energije, prijevoz, građevinarstvo te gospodarenje vodama i otpadom. Prema navodima Monetarnog tijela Hong Konga, taksonomija je oblikovana uz upućivanje na zajedničku taksonomiju EU-a i Kine i taksonomiju EU-a (među ostalima) te kako bi se omogućilo jednostavno pretraživanje⁴⁶. Vlada je u prosincu 2024. objavila svoj *plan za objavljivanje informacija o održivosti*⁴⁷, u kojem je kao cilj navela donošenje standarda Odbora za međunarodne standarde održivosti u Hong Kongu najkasnije 2028. Vlada Hong Konga također je 2024. nastavila izdavati dodatne zelene obveznice u okviru vladina programa za zelene obveznice pokrenutog 2018.

U lipnju je pokrenut program subvencija za dokazivanje koncepta zelene i održive financijske tehnologije kako bi se osigurala financijska potpora za zelenu **financijsku tehnologiju**⁴⁸. Hong Kong je u listopadu objavio izjavu o politici u vezi s primjenom umjetne inteligencije na financijskom tržištu⁴⁹. Vlada je u prosincu objavila prijedlog zakona o regulatornom režimu za

⁴² Zajednička izjava o produljenom vremenskom okviru za novi postupak podnošenja zahtjeva za uvrštenje na burzu https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/241018news?sc_lang=en

⁴³ Priopćenje za medije društva Hong Kong Exchanges and Clearing Limited: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/2412192news?sc_lang=en.

⁴⁴ Priopćenje za medije društva Hong Kong Exchanges and Clearing Limited: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240412news?sc_lang=en.

⁴⁵ Priopćenje za medije društva Hong Kong Exchanges and Clearing Limited: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240719news?sc_lang=en.

⁴⁶ Priopćenje za medije Monetarnog tijela Hong Konga: <https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/05/20240503-3/>.

⁴⁷ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_140433_513.html.

⁴⁸ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240628/20240628_153810_154.html.

⁴⁹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/28/P2024102800154.htm>.

izdavatelje stabilnih kriptovaluta povezanih s fiducijarnom valutom⁵⁰. Tijekom godine Monetarno tijelo Hong Konga nastavilo je testirati i ispitivati upotrebu digitalnih valuta središnje banke i u Hong Kongu i za prekogranična plaćanja. Osim toga, pet operatera platformi za trgovanje virtualnom imovinom dobilo je licenciju na temelju novog sustava licenciranja za platforme za trgovanje virtualnom imovinom Komisije za vrijednosne papire i budućnosnice Hong Konga, koji je stupio na snagu 2023.⁵¹ Vlada Hong Konga u prosincu je obavijestila Svjetski forum o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) o svojoj predanosti provedbi okvira za izvješćivanje o kriptoomovini (CARF)⁵².

U predstavljanju politike predsjednik vlade govorio je i o planovima za poboljšanje statusa Hong Konga kao **međunarodnog centra za zrakoplovstvo, trgovinu i pomorski promet**. To uključuje planove za: (i) proširenje trgovinske mreže Hong Konga, (ii) promicanje pomorskih usluga i usluga lanca opskrbe s visokom dodanom vrijednošću, (iii) izgradnju „pametne luke” i (iv) promicanje zelenog pomorskog prometa. Osim toga, vlada je usmjerena i na daljnji razvoj trgovine robom, posebno trgovine zlatom. U studenom je vlada objavila akcijski plan za promicanje opskrbe zelenim pomorskim gorivima⁵³, a Koalicija za održiva zrakoplovna goriva Hong Konga objavila je bijelu knjigu o politici za strategiju za održiva zrakoplovna goriva⁵⁴. Istog je mjeseca Međunarodna zračna luka Hong Kong otvorila svoju treću uzletno-sletnu stazu⁵⁵ radi povećanja godišnjeg kapaciteta na 120 milijuna putnika i 10 milijuna tona tereta u roku od 10 godina.

Vlada Hong Konga nastavila je tijekom godine s planovima za daljnji razvoj Hong Konga kao centra za **inovacije i tehnologiju**, među ostalim u području: (i) „nove industrijalizacije” (poticanje upotrebe inovacija i tehnologija za razvoj konkurentnih proizvodnih djelatnosti u Hong Kongu), (ii) medicinskih i zdravstvenih inovacija, (iii) razvoja gospodarstva niskog zračnog prostora (gospodarske djelatnosti i industrije u okviru kojih se posluje u zračnom prostoru do 1000 metara), (iv) svemirske tehnologije i (v) nove energije. U proračunu za razdoblje 2024. – 2025. (objavljenom u veljači 2024.) izdvojeno je otprilike 24 milijarde HKD (2,9 milijardi EUR) za te nove inicijative. Ured za digitalnu politiku otvoren je u srpnju⁵⁶, a u rujnu je pokrenut novi program za ubrzavanje industrijalizacije u vrijednosti od 10 milijardi HKD (1,2 milijarde EUR) kako bi se potaknula uspostava „pametnih” proizvodnih postrojenja⁵⁷. Centar za superračunalstvo na temelju umjetne inteligencije započeo je s radom u prosincu⁵⁸. Najavljena su dodatna sredstva za osnivanje istraživačkih instituta u području

⁵⁰ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/06/P2024120500406.htm>.

⁵¹ Internetske stranice Komisije za vrijednosne papire i budućnosnice

<https://www.sfc.hk/en/Welcome-to-the-Fintech-Contact-Point/Virtual-assets/Virtual-asset-trading-platforms-operators/Lists-of-virtual-asset-trading-platforms>.

⁵² Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241213/20241213_184926_513.html.

⁵³ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/15/P2024111500574.htm>.

⁵⁴ Internetske stranice Vijeća za poslovno okruženje

https://bec.org.hk/sites/default/files/publications/SAF%20Strategy%20for%20HK_0.pdf.

⁵⁵ Priopćenje za medije Međunarodne zračne luke Hong Kong:

https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1763.

⁵⁶ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202407/25/P2024072400394.htm>.

⁵⁷ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202409/16/P2024091600176.htm>.

⁵⁸ Priopćenje za medije društva Cyberport:

[https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/\[Press%20Release\]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf](https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/[Press%20Release]%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf).

bioloških znanosti i zdravstvene tehnologije. Prema navodima vlade, broj *start-up* poduzeća u Hong Kongu povećao se 2024. za 10 %, na 4694, u odnosu na prethodnu godinu⁵⁹.

Nastavljen je rad na razvoju **sjeverne metropole**. Ta razvojna zona sjeverno od Kowloona obuhvaćat će stambena područja, zonu inovacija i tehnologije, logističko čvorište i željezničku infrastrukturu za povezivanje s ostatkom Hong Konga i Shenzhena te će dodatno integrirati Hong Kong s područjem zaljeva Guangdonga. U predstavljanju politike za 2024. predsjednik vlade John Lee nazvao je sjevernu metropolu novim pokretačem gospodarskog razvoja Hong Konga. U predstavljanju politike navedeno je da će se 2024. također ubrzati razvoj sjeverne metropole, uz zadržavanje razborite fiskalne pozicije. U 2024. najavljen je novi postupak u okviru kojeg će nositelji projekata izabranih na natječaju zajednički razvijati velike zemljišne čestice (10 do 20 hektara) kako bi se ubrzao razvoj i omogućilo koordinirano projektiranje. U prvoj polovini 2026. objavit će se razvojni konceptualni okvir za razvoj sveučilišnog grada u zoni (za koji je namijenjeno 80 hektara zemljišta), za institucije za poslijesrednjoškolsko obrazovanje i za suradnju u istraživanju s kontinentalnom Kinom i zemljama u inozemstvu, a tijekom sljedećih pet godina planira se izgradnja 60 000 stambenih jedinica u sjevernoj metropoli.

Sjeverna metropola ima važnu ulogu i u razvoju inovacija i tehnologije. Cilj je vlade Hong Konga unaprijediti razvoj zone inovacija i tehnologije San Tin Technopole, među ostalim osiguravanjem novih lokacija za inovacije i tehnologiju u fazama koje počinju u razdoblju 2026. – 2027. Vlada Hong Konga u studenom je objavila nacrt svojih razvojnih planova za to područje⁶⁰ u kojem se određuje kako će se dalje razvijati hongkonški park u sjevernoj metropoli (taj park, zajedno s parkom Shenzhen, čini zonu suradnje u području znanosti i tehnoloških inovacija Shenzhen-Hong Kong). Jedan od aspekata tog rada bit će olakšavanje prekograničnog protoka osoblja, materijala, financijskih sredstava i podataka. Hongkonški park potpisao je u travnju memorandume o razumijevanju s otprilike 60 poduzeća koja su pokazala interes za park, a otprilike četvrtina tih poduzeća dolazi iz inozemstva⁶¹. U predstavljanju politike za 2024. navedeno je da bi se prva skupina zakupaca, uključujući one koji rade u području bioloških znanosti, zdravstvene tehnologije, umjetne inteligencije i znanosti o podacima, mogla očekivati 2025.

Još jedan veliki razvojni projekt je izgradnja **umjetnih otoka Kau Yi Chau** zapadno od otoka Hong Kong (projekt obuhvaća 1000 ha, na kojima će se izgraditi nove stambene i poslovne četvrti). U prosincu je podneseno izvješće o procjeni utjecaja na okoliš u kojem su utvrđeni potrebni radovi obnove⁶².

Kad je riječ o **politici zaštite okoliša**, u travnju je uvedena zabrana plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu⁶³ koja uključuje proizvode kao što su plastično posuđe za jednokratnu uporabu, plastični pribor za jelo i plastične četkice za zube u restoranima i hotelima. Vlada je u svibnju tijekom probne faze odgodila⁶⁴ program naplate naknada za kruti komunalni otpad,

⁵⁹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241227/20241227_123331_719.html.

⁶⁰ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/20/P2024112000145.htm>.

⁶¹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240418/20240418_151712_533.html.

⁶² Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241231/20241231_150510_663.html.

⁶³ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
<https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/20/P2024102000250.htm>.

⁶⁴ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:
<https://www.gov.hk/en/residents/environment/waste/management/mswcharging.htm>.

čiji je cilj bio smanjiti otpad i povećati uporabu otpada. Izvješće Odjela za zaštitu okoliša iz prosinca⁶⁵ pokazalo je da je 67 % krutog komunalnog otpada u Hong Kongu odloženo na odlagalištima. Oporabljeno je preostalih 33 % (1,97 milijuna tona), od čega je 1,52 milijuna tona izvezeno izvan Hong Konga radi recikliranja, a 0,45 milijuna tona reciklirano je lokalno. Vlada je u lipnju objavila strategiju za razvoj gospodarstva temeljenog na vodik⁶⁶, a u prosincu je najavila plan⁶⁷ za promicanje električnih autobusa i taksija te proširenje objekata za punjenje električnom energijom.

Trgovinska politika

Hong Kong je sklopio **devet sporazuma o slobodnoj trgovini**. Riječ je o sporazumima s kontinentalnom Kinom (Sporazum o bližem gospodarskom partnerstvu (CEPA), sklopljen u lipnju 2003. i kasnije proširen), Novim Zelandom (ožujak 2010.), državama članicama Europskog udruženja slobodne trgovine (lipanj 2011.), Čileom (rujan 2012.), Makaom (listopad 2017.), Udruženjem država jugoistočne Azije (ASEAN, studeni 2017.), Gruzijom (lipanj 2018.), Australijom (ožujak 2019.) i Peruom (studen 2024.). Hong Kong je potpisao i **24 sporazuma o promicanju i zaštiti ulaganja** (IPPA) s inozemnim gospodarstvima (uključujući s 10 država članica EU-a) te je zaključio pregovore za sporazume o promicanju i zaštiti ulaganja s Maldivima i Mjanmarom (čeka se potpisivanje).

U ožujku 2024. Hong Kong i Bahrein⁶⁸ potpisali su sporazum o promicanju i zaštiti ulaganja. U studenom 2024. Hong Kong je potpisao sporazum o slobodnoj trgovini s Peruom⁶⁹. U tijeku su pregovori o sporazumima o promicanju i zaštiti ulaganja s Bangladešom, Egiptom, Peruom, Rusijom i Saudijskom Arabijom. U siječnju 2024. Hong Kong i Hrvatska potpisali su sveobuhvatni sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja⁷⁰.

U svojem predstavljanju politike u listopadu 2024. predsjednik vlade izjavio je da će Hong Kong nastaviti težiti ranom pristupanju **Regionalnom sveobuhvatnom gospodarskom partnerstvu** koje obuhvaća 15 zemalja u azijsko-pacifičkoj regiji. Hong Kong je 2022. podnio zahtjev za pristupanje, ali mu se do kraja 2024. nije pridružio.

Gospodarska integracija s kontinentalnom Kinom

U listopadu 2024. Hong Kong i kontinentalna Kina potpisali su sporazum o izmjeni **Sporazuma o bližem gospodarskom partnerstvu (CEPA) u trgovini uslugama** između kontinentalne Kine i Hong Konga⁷¹. Tim sporazumom: (i) uvode se dodatne mjere liberalizacije u nekoliko uslužnih sektora, (ii) nastoji se pomoći hongkonškim pružateljima usluga da pokrenu poslovanje i posluju u kontinentalnoj Kini i (iii) stručnjacima u Hong Kongu olakšava se stjecanje prava na obavljanje poslovne djelatnosti u kontinentalnoj Kini. Sporazumom se ublažavaju i pravila za inozemna poduzeća u Hong Kongu, uključujući

⁶⁵ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/19/P2024121900251.htm>.

⁶⁶ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240617/20240617_171024_544.html.

⁶⁷ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_170259_596.html.

⁶⁸ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202403/03/P2024030300365.htm?fontSize=1>.

⁶⁹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/16/P2024111600021.htm>.

⁷⁰ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202401/24/P2024012400293.htm>.

⁷¹ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/pressspeech/press/2024/20241009.html>.

poduzeća iz Europske unije, kako bi se lakše mogla kvalificirati kao pružatelji usluga Hong Konga i imati koristi od CEPA-e. Sporazum o bližem gospodarskom partnerstvu u trgovini uslugama potpisan je u studenom 2015., prvi put je izmijenjen u studenom 2019. i dopunjen je Sporazumom o bližem gospodarskom partnerstvu u trgovini robom (koji je potpisan 2018.).

Kad je riječ o **financijskoj integraciji i uzajamnom pristupu**, tržišta kapitala Hong Konga i kontinentalne Kine povezana su sustavom povezivanja burza (Stock Connect), putem kojeg je burza u Hong Kongu povezana s burzama u Šangaju i Shenzhenu, i sustavom povezivanja obveznica (Bond Connect), kojim se omogućuje uzajamni pristup tržištu za tržišta obveznica. To je u rujnu 2021. dopunjeno pokretanjem prekograničnog sustava povezivanja upravljanja imovinom u području zaljeva Guangdonga, Hong Konga i Makaa („prekogranični WMC”), kojim se stanovnicima kontinentalne Kine, Hong Konga i Makaa koji ispunjavaju uvjete omogućuje ulaganje u proizvode za upravljanje imovinom koje distribuiraju banke na navedenim tržištima. Sustavi povezivanja burza poboljšani su 2023. i započeto je trgovanje u smjeru sjevera u okviru sustava povezivanja zamjena, tj. sustava uzajamnog pristupa kojim se povezuju tržišta zamjene kamatnih stopa Hong Konga i kontinentalne Kine.

U siječnju 2024. najavljene su mjere za ažuriranje prekograničnog sustava povezivanja upravljanja imovinom kako bi se: (i) poboljšali kriteriji prihvatljivosti za ulagače iz kontinentalne Kine, (ii) proširio opseg institucija sudionica (i tako uključila prihvatljiva društva za vrijednosne papire) i prihvatljivih proizvoda, (iii) povećala kvota za pojedinačne ulagače i (iv) poboljšali načini promidžbe i prodaje⁷².

U siječnju 2024. Monetarno tijelo Hong Konga i Narodna banka Kine najavili su šest mjera za produbljivanje financijske suradnje⁷³. U travnju je Kinesko regulatorno tijelo za vrijednosne papire najavilo niz mjera za daljnje proširenje uzajamnog pristupa tržištima kapitala kontinentalne Kine i Hong Konga za ulagače⁷⁴. Te su mjere uključivale: (i) proširenje prihvatljivih fondova čijim se udjelima trguje na burzi i uključivanje uzajamnih fondova za ulaganje u nekretnine (REIT) u okviru sustava povezivanja burza (Stock Connect), (ii) podupiranje uključivanja izvanburzovnog tržišta na kojem se kao valuta koristi renminbi u trgovanju u smjeru juga u okviru sustava povezivanja burza (čime se ulagačima iz kontinentalne Kine omogućuje kupnja financijske imovine na burzi u Hong Kongu), (iii) poboljšanje aranžmana za uzajamno priznavanje fondova i (iv) poticanje poduzeća iz kontinentalne Kine na uvrštenje na burzu u Hong Kongu. U svibnju su Narodna banka Kine, Komisija za vrijednosne papire i budućnosnice Hong Konga i Monetarno tijelo Hong Konga zajednički najavili poboljšanje dogovora o uzajamnom pristupu tržištima zamjene kamatnih stopa kontinentalne Kine i Hong Konga (Swap Connect)⁷⁵.

Kad je riječ o **području zaljeva Guangdonga**, politikama Hong Konga djelomično se nastoji: (i) poboljšati gospodarsku integraciju, povezanost te usklađivanje pravila i mehanizama, (ii) olakšati protok robe i ljudi oko područja zaljeva Guangdonga i (iii) omogućiti stanovnicima Hong Konga da žive i rade u području zaljeva Guangdonga. U lipnju je osnovan Odbor za

⁷² Okružnica Monetarnog tijela Hong Konga:

<https://www.hkma.gov.hk/media/eng/doc/key-information/guidelines-and-circular/2024/20240124e2.pdf>.

⁷³ Priopćenje za medije Monetarnog tijela Hong Konga:

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/01/20240124-3/>.

⁷⁴ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240419/20240419_190851_206.html.

⁷⁵ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202405/13/P2024051300698.htm>.

financijsku suradnju Shenzhena i Hong Konga, koji je istog mjeseca održao svoj prvi sastanak⁷⁶. U srpnju je na 24. plenarnoj sjednici Zajedničke konferencije o suradnji Hong Konga i Guangdonga potpisano šest sporazuma o suradnji, među ostalim u području pravosuđa, testiranja i certificiranja, sigurnosti hrane i zdravstvene skrbi. U predstavljanju politike za 2024. navedeno je da će vlada Hong Konga raditi na daljnjem olakšavanju priznavanja stručnih kvalifikacija i promicanju prekograničnog protoka podataka, medicinske suradnje i kliničkih ispitivanja. U predstavljanju politike najavljeno je i da će se logistički park Međunarodne zračne luke Hong Kong u gradu Dongguanu u Kini dodatno razviti, kao i suradnja sa zračnom lukom Zhuhai koja se nalazi u Kini, zapadno od Hong Konga i sjeverno od Makaa. U studenom je potpisan sporazum između Tijela za zračne luke Hong Konga i društva Zhuhai Transportation Holdings Group kojim Tijelo za zračne luke Hong Konga stječe 35 % udjela u zračnoj luci Zhuhai⁷⁷. U predstavljanju politike navedeno je i da će društvo Hong Kong Investment Corporation Limited, instrument za ulaganja vlade Hong Konga, ispitati i mogućnosti ulaganja u projekte u području zaljeva Guangdonga. Snažnija pravna suradnja unutar područja zaljeva Guangdonga također je u prvom planu vladine politike. U predstavljanju politike utvrđeni su planovi za provedbu i proširenje mjera kojima se poduzećima u koja Hong Kong ulaže omogućuje da donesu zakone Hong Konga i odluče se za provedbu arbitraže u Hong Kongu kad posluju u području zaljeva Guangdonga. Ministarstvo pravosuđa Hong Konga i kineski Vrhovni narodni sud potpisali su u lipnju memorandum o razumijevanju o uspostavi platforme sučelja za pravosudnu i pravnu suradnju u području zaljeva Guangdonga.

III. Odnosi između Hong Konga i kontinentalne Kine

Treći plenum 20. Središnjeg odbora Komunističke partije Kine (KPK) zaključen je 18. srpnja. Na Trećem plenumu predstavljen je smjer budućeg gospodarskog razvoja Kine. U odjeljku pod naslovom „otvaranje prema načelu visokih standarda” odluke Trećeg plenuma navedeno je sljedeće: „iskorištavanjem institucionalnih prednosti politike „jedna zemlja, dva sustava”, mi (Partija) radit ćemo na jačanju i poboljšanju statusa Hong Konga kao međunarodnog financijskog, pomorskog i trgovinskog centra, podupirat ćemo Hong Kong i Makao kako bi se razvili u međunarodna središta za visokokvalitetne talente i unaprijedit ćemo relevantne mehanizme kako bi te dvije regije imale veću ulogu u otvaranju Kine prema vanjskom svijetu. Poticat ćemo suradnju između Guangdonga, Hong Konga i Makaa u području tog zaljeva promicanjem boljeg usklađivanja pravila i mehanizama.”

Na poziv vlade Hong Konga, potpredsjednik Odbora za ustav i pravo kineskog Nacionalnog narodnog kongresa Shen Chunyao i tajnik Skupine čelnika KPK-a Ministarstva trgovine i ministar trgovine Wang Wentao bili su u posjetu Hongu Kongu 26. i 27. kolovoza kako bi objasnili posljedice odluke Trećeg plenuma za Hong Kong. Oba dužnosnika održala su zatvorenu sjednicu s otprilike 400 dužnosnika središnje vlade i čelnika poduzeća u državnom vlasništvu sa sjedištem u gradu te još jedan zatvoreni sastanak s 500 dužnosnika vlade Hong Konga i drugih dužnosnika. Nakon toga održana je još jedna sjednica, otvorena, s otprilike 700 predstavnika iz poslovnog, profesionalnog, obrazovnog i medijskog sektora te sektora mladih.

⁷⁶ Priopćenje za medije Vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Kong:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202406/13/P2024061300459.htm>.

⁷⁷ Priopćenje za medije Međunarodne zračne luke Hong Kong:

https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1762.

Direktor Radnog ureda za pitanja Hong Konga i Makaa Središnjeg odbora KPK-a i Ureda za poslove Hong Konga i Makaa u okviru Državnog vijeća Xia Baolong bio je u inspekcijskom posjetu Hong Kongu od 22. do 28. veljače 2024. Tijekom posjeta središnja vlada dodala je kontinentalne kineske gradove Xi'an i Qingdao u program pojedinačnih putovanja, čime je stanovnicima tih dvaju gradova omogućila da posjete Hong Kong.

Predsjednik vlade istaknuo je 28. veljače da su dvije glavne teme Xijeva posjeta bile gospodarski razvoj i okružna uprava. Xia je pozdravio rad vlade Posebnog Upravnog Područja Hong Konga i izjavio da kineska središnja vlada „u potpunosti podupire” razvoj grada. Osim toga, Xia je ponovno pozdravio rad obnovljenog okružnog vijeća i novoosnovanih „timova za skrb u zajednici”.

Na **Dan obrazovanja o nacionalnoj sigurnosti 15. travnja 2024.** obilježena je 10. obljetnica koncepta „cjelovitog pristupa nacionalnoj sigurnosti” koji je predložio predsjednik Xi Jinping. U govoru održanom 15. travnja direktor Xia ponovio je da bi se grad trebao „čvrsto držati” osnovnog cilja nacionalne sigurnosti te je pozvao grad da se „aktivno prilagodi novoj situaciji i novim izazovima” u promjenjivom domaćem i vanjskom okruženju.

Vlasti u kontinentalnoj Kini povećala su 2024. interakciju s lokalnom poslovnom zajednicom. U odgovoru od 30. srpnja kineski predsjednik Xi Jinping potaknuo je hongkonške poduzetnike koji vuku korijene iz Ningboa, grada na istočnoj obali Kine, da se „bolje integriraju u nacionalne reforme i razvoj te daju veći doprinos kineskoj modernizaciji”.

Direktor Ureda za poslove Hong Konga i Makaa Xia Baolong zatražio je 8. studenog 2024. od 29 čelnika poduzeća iz grada da „preuzmu odgovornost” za gospodarski razvoj grada u kontekstu „promjenjivog vanjskog okruženja”.

Prema „smjernicama” Ureda za poslove Hong Konga i Makaa i uz „potporu” Ureda za vezu središnje vlade vlada Hong Konga organizirala je 29. studenog 2024. svečanost na kojoj se lokalna poslovna zajednica obvezala na potporu sjevernoj metropoli, novom razvojnom području u sjeverozapadnom dijelu Hong Konga i u blizini susjednog grada Shenzhena. Događanju je prisustvovalo više od 80 predstavnika poduzeća, a 35 ih je potpisalo sporazume o doprinosu razvoju sjeverne metropole, uz ukupna planirana ulaganja od više od 100 milijardi HKD (11,9 milijardi EUR).

Vlasti kontinentalne Kine i Hong Konga surađivale su 2024. na poboljšanju učinkovitosti granica. U srpnju je ministar sigurnosti Hong Konga Chris Tang objavio da će dvije kontrolne točke sa susjednim gradom Shenzhenom u kontinentalnoj Kini uvesti „zajedničko odobrenje”, kojim će se putnicima omogućiti da samo jedanput čekaju u redu za pregled isprava umjesto dvaput.

Delegacija koju je činilo 20 sudaca i pravosudnih službenika iz Hong Konga bila je u posjetu kineskoj regiji Sečuan od 3. do 10. studenog u okviru razmjene stručnjaka među sucima i pravosudnim službenicima Hong Konga i kontinentalne Kine.

U Hong Kongu je 20. kolovoza 2024. prvi put u 14 godina održana Svjetska prekomorska kineska konferencija o promicanju mirnog ponovnog ujedinjenja Kine. Shi Taifeng, član Politbiroa KPK-a i direktor Radnog odjela Ujedinjene fronte KPK-a, održao je govor na konferenciji i izjavio da je provedba načela „jedna zemlja, dva sustava” u Hong Kongu imala ključnu ulogu u ostvarivanju „ponovnog ujedinjenja te zemlje”.

Nakon devetogodišnje stanke Shenzhen je 2024. nastavio s provedbom programa pojedinačnih posjeta uz mogućnost više ulazaka za osobe sa stalnim boravištem u Shenzhenu, čime im je omogućeno da posjete Hong Kong. Shenzhen je ujedno 1. prosinca proširio taj program na nositelje dozvole za boravak u Shenzhenu. Vlada Hong Konga navela je u izjavi objavljenoj 29. studenog da očekuje da će se novim programom „znatno povećati broj posjetitelja Hong Konga, dodatno potaknuti hongkonški turistički, maloprodajni i ugostiteljski sektor te stvoriti novi poticaj za gospodarstvo Hong Konga”.

U siječnju 2024., nakon dovršetka relevantnog zakonodavnog rada, na snagu je stupio Sporazum o uzajamnom priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima između sudova kontinentalne Kine i Posebnog Upravnog Područja Hong Kong potpisan u siječnju 2019.

Kontinentalna Kina je **najveći trgovinski partner Hong Konga u trgovini robom** i činila je 51,0 % ukupne trgovine Hong Konga 2024. S druge strane, Hong Kong je važno trgovinsko čvorište za kontinentalnu Kinu i bio je njezin četvrti najveći trgovinski partner 2024.

Hong Kong je **2024. ostao ključno *offshore* financijsko središte i investicijsko čvorište za kontinentalnu Kinu**. Kontinentalna Kina bila je 2023. (posljednja godina za koju su dostupni podaci) najveći izvor ulaznih izravnih stranih ulaganja za Hong Kong, ne uzimajući u obzir *offshore* središta, kao i prvo odredište za izlazna izravna strana ulaganja Hong Konga te se na nju odnosilo 31 % iznosa ulaznih izravnih stranih ulaganja i 50 % ukupnog iznosa izlaznih izravnih stranih ulaganja⁷⁸. S druge strane, Hong Kong je najveći izvor izravnih stranih ulaganja u kontinentalnu Kinu i vodeće odredište za izlazna izravna strana ulaganja kontinentalne Kine te se na njega odnosilo 59,2 % ulaznih izravnih stranih ulaganja u Kinu i 59,3 % vanjskih izravnih stranih ulaganja Kine (2023.)⁷⁹. U Hong Kongu je na kraju prosinca na burzu bilo uvršteno 1478 poduzeća iz kontinentalne Kine, koja su činila 79,8 % ukupne tržišne kapitalizacije i 90,8 % prometa vlasničkog kapitala.

IV. Bilateralni odnosi i suradnja EU-a i Hong Konga

Ured EU-a u Hong Kongu održavao je 2024. redovite sastanke s hongkonškim vlastima, među ostalim s predsjednikom vlade, na kojima je izražavao zabrinutost zbog slabljenja demokracije i ljudskih prava u Hong Kongu i provedbe Zakona o nacionalnoj sigurnosti. Ured EU-a bio je u kontaktu i s Uredom povjerenika kineskog Ministarstva vanjskih poslova (OCMFA). Trenutačni voditelj Ureda EU-a preuzeo je dužnost u rujnu i već se sastao s najvišim dužnosnicima vlade Hong Konga te brojnim ključnim lokalnim dionicima iz poslovnog svijeta, akademske zajednice i civilnog društva.

Ured EU-a je 2024. olakšao i podupirao posjete dužnosnika EU-a Hong Kongu. Glavni direktor za Aziju i Pacifik Europske službe za vanjsko djelovanje Niclas Kvarnström bio je u posjetu Hong Kongu 13. i 14. travnja. Tijekom godine Hong Kong su posjetili su i zamjenica glavnog direktora Glavne uprave Europske komisije za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala (GU FISMA) i dva direktora iz GU-a FISMA. Predsjednica Europskog

⁷⁸ *Statistical report on External Direct Investment Statistics of Hong Kong* (izdanje za 2023.), 10. prosinca 2024., dostupno na: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1040003&scode=260>

⁷⁹ Vijeeće za razvoj trgovine Hong Konga <https://research.hktdc.com/en/article/MzIwNjcyMDYx>

nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala i nekoliko vladinih dužnosnika država članica EU-a također su posjetili Hong Kong 2024.

Mnogi dužnosnici Hong Konga posjetili su 2024. Europsku uniju i države članice EU-a. U svibnju se ministar za inovacije, tehnologiju i industriju Hong Konga sastao s europskom povjerenicom za inovacije, istraživanje, kulturu, obrazovanje i mlade u Bruxellesu.

Kako je predviđeno u zaključcima Vijeća o Hong Kongu iz srpnja 2020.⁸⁰, Ured EU-a u Hong Kongu i generalni konzulati država članica EU-a u Hong Kongu nastavili su 2024. promatrati suđenja u Hong Kongu, pri čemu su bili prisutni na 80 sudskih ročišta

Ured EU-a nastavio je 2024. organizirati umjetnička događanja radi promicanja poštovanja ljudskih prava. U bliskoj suradnji s ukrajinskom zajednicom u Hong Kongu Ured EU-a organizirao je 24. veljače panel-raspravu povodom obilježavanja druge obljetnice invazije Rusije na Ukrajinu. Kako bi se dodatno ojačala svijest u Hong Kongu o agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine koji je u tijeku, Ured EU-a otvorio je Filmski festival EU-a u Hong Kongu i Festival dokumentarnog filma EU-a i Azije ukrajinskim produkcijama te je organizirao dvije projekcije ukrajinskih filmova na lokalnim sveučilištima.

U suradnji sa školom za novinarstvo lokalnog hongkonškog sveučilišta Ured EU-a organizirao je 9. studenog prikazivanje Oscarom nagrađenog dokumentarnog filma „20 dana u Mariupolju” i panel-raspravu povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nekažnjavanja zločina nad novinarima (2. studenog) i tisućitog dana općeg rata Rusije protiv Ukrajine (19. studenog).

Ured EU-a nastavio je suorganizirati i hongkonški godišnji Festival dokumentarnog filma EU-a i Azije kako bi se ukazalo na društvene nejednakosti.

U prosincu 2024. Ured EU-a suorganizirao je dodjelu godišnje nagrade „Colours of Humanity Arts Prize”, koja je ranije bila poznata kao hongkonška umjetnička nagrada za ljudska prava.

Kako bi izrazio predanost EU-a načelima ravnopravnosti i nediskriminacije te potporu pravima LGBTIQ+ osoba, Ured EU-a organizirao je prikazivanje filmova i panel-raspravu o građanskim zajednicama i ravnopravnosti brakova, na kojima je okupio civilno društvo, poslovnu zajednicu, konzularni zbor i oblikovatelje politika. Ured EU-a ponovno je 2024. sudjelovao u godišnjoj paradi ponosa u Hong Kongu.

Ured EU-a održavao je redovite kontakte sa skupinama civilnog društva u Hong Kongu koje se bave različitim temama, uključujući prava zatvorenika i položaj tražitelja azila. Ured EU-a suorganizirao je 17. prosinca 2024. i ručak s nevladinim organizacijama i predstavnicima službenih tijela na temu mentalnog zdravlja mladih.

Ured EU-a je 2024., zajedno s lokalnim partnerima, organizirao treće godišnje događanje „Zeleni put” „Zeleni put” je konferencija na kojoj se promiče razmjena ideja o najboljem načinu suočavanja s klimatskim promjenama. Događanju su prisustvovali utjecajni sudionici iz vlade (uključujući predsjednika vlade Johna Leeja) i industrije, a rezultiralo je preporukama o omogućivanju veće uloge industrije i primjene standarda EU-a za potporu hongkonškom programu zaštite okoliša. Osim toga, to je događanje uključivalo informiranje javnosti o

⁸⁰ Zaključci Vijeća o Hong Kongu, 24. srpnja 2020., dostupni na <https://www.consilium.europa.eu/media/45222/council-conclusions-on-hong-kong.pdf>

relevantnim politikama EU-a, među ostalim o digitalnom i zelenom programu, Direktivi o dužnoj pažnji te izvješćivanju o pitanjima okoliša, društva i upravljanja.

Prema godišnjem istraživanju o inozemnim poduzećima⁸¹ Uprave za popis stanovništva i statistiku Hong Konga⁸², 2024. **poduzeća iz EU-a i dalje su činila najveću nekinesku stranu poslovnu zajednicu u Hong Kongu**, ispred Japana, SAD-a i Ujedinjene Kraljevine. U Hong Kongu je 2024. bilo aktivno najmanje 1640 poduzeća iz EU-a. Otprilike polovina njih (800) uspostavila je regionalno sjedište ili regionalne urede u gradu. Poduzeća iz EU-a djeluju u raznim sektorima, uključujući financijske i poslovne usluge, trgovinu i logistiku, maloprodaju, hranu i piće, građevinarstvo i inženjerstvo. Istraživanje je pokazalo da je broj evidentiranih poduzeća iz EU-a bio za 5,9 % veći nego 2023. To znači da je broj poduzeća iz EU-a u Hong Kongu premašio razine prije pandemije bolesti COVID-19 i prije donošenja Zakona o nacionalnoj sigurnosti, a u odnosu na 2019. u Hong Kongu je 2024. bilo 2,3 % više poduzeća iz EU-a (dok je povećanje ukupnog broja nekineskih inozemnih poduzeća u istom razdoblju bilo manje, odnosno iznosilo je 1,4 %). Međutim, istraživanje je pokazalo i da je broj poduzeća iz EU-a s regionalnim sjedištem u Hong Kongu i dalje ispod razina iz 2019. (–9,8 % 2024. u odnosu na 2019.), iako je pad broja regionalnih sjedišta poduzeća iz EU-a koja se nalaze u Hong Kongu bio znatno manji nego za nekineska strana poduzeća u cjelini (–17,8 % u istom razdoblju).

U 2024. **bilateralna trgovina robom između EU-a i Hong Konga iznosila je 28,3 milijarde EUR**, što je smanjenje od 8,7 % u odnosu na isto razdoblje 2023. Izvoz robe iz EU-a u Hong Kong iznosio je 24,1 milijardu EUR, dok je uvoz iz Hong Konga u EU ukupno iznosio 4,3 milijarde EUR, čime je ostvaren **suficit od 19,8 milijardi EUR** u korist EU-a⁸³. **EU je 2024. bio četvrti najveći trgovinski partner Hong Konga u trgovini robom**, iza kontinentalne Kine, Tajvana i SAD-a⁸⁴. Hong Kong je ostao važna platforma za trgovinu između kontinentalne Kine i EU-a.

EU je 2022. bio **treći najveći** trgovinski partner Hong Konga u sektoru usluga (prema podacima Uprave za popis stanovništva i statistiku Hong Konga, 2022. je bila posljednja puna godina za koju su podaci za Hong Kong bili dostupni u vrijeme sastavljanja ovog izvješća)⁸⁵. Hong Kong je 2023. bio **11. najveći** partner EU-a u trgovini uslugama (Eurostat)⁸⁶. Podaci Eurostata pokazuju da je trgovina EU-a s Hong Kongom u sektoru usluga 2023. iznosila 38,4 milijarde EUR, što je smanjenje od 10,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz usluga iz EU-a u Hong Kong iznosio je 2023. 24,3 milijarde EUR, dok je uvoz iz Hong Konga iznosio 14,1 milijardu EUR, čime je ostvaren suficit od 10,3 milijarde EUR u korist EU-a. Glavne su usluge kojima se trgovalo prijevoz, telekomunikacije, financijske usluge i druge poslovne usluge.

EU je 2023. bio peti najveći ulagač u Hong Kong i šesto najveće odredište za izravna strana ulaganja Hong Konga u svijetu (statistički podaci Hong Konga; 2023. je bila posljednja godina za koju su podaci bili dostupni u vrijeme sastavljanja ovog izvješća). Prema podacima Eurostata, Hong Kong je 2023. bio deveti najveći izvor izravnih stranih ulaganja u

⁸¹ Istraživanje obuhvaća samo podatke o broju poduzeća. Ne uključuje poduzeća iz EU-a koja su smanjila ili premjestila neke djelatnosti i/ili osoblje (među ostalim tijekom pandemije).

⁸² *Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong*, Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong (izdanje za 2024.): <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁸³ Izvor: Eurostat: Trgovina robom Europske unije <https://ec.europa.eu/eurostat/comext/newxtweb/>.

⁸⁴ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong <https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

⁸⁵ Uprava za popis stanovništva i statistiku Posebnog Upravnog Područja Hong Kong: <https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1020011&scode=240>.

⁸⁶ Eurostat: Trgovina uslugama Europske unije <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

EU, u vrijednosti od 157,3 milijarde EUR (19 % manje u odnosu na prethodnu godinu) i 19. najveće odredište izravnih stranih ulaganja EU-a, u iznosu od 82,1 milijarde EUR (–26,0 % u odnosu na prethodnu godinu)⁸⁷.

Projekt instrumenta za potporu dijalogu o politikama između EU-a i Hong Konga i Makaa bio je platforma za rasprave o temama kao što je održivost u prvom dijelu godine, odnosno do svibnja 2024. U prosincu 2024. uveden je novi instrument za dijalog o politikama i javnu diplomaciju za Hong Kong i Makao. Trogodišnjim projektom podupire se kontinuirana suradnja Ureda EU-a s ključnim partnerima u Hong Kongu na strateškim temama od zajedničkog interesa, prvenstveno putem zajedničkih događanja, izrade studija i izrade materijala za vidljivost.

Vijeće Europske unije izmijenilo je u prosincu 2024. Odluku 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine i Odluku 2014/512/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini⁸⁸. Jedan od rezultata te izmjene bilo je dodavanje subjekata iz Hong Konga na popis naveden u Prilogu Odluci 2014/145/ZVSP i prilogima Odluci 2014/512/ZVSP.

⁸⁷ Eurostat: Statistički podaci o izravnim ulaganjima Europske unije
<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

⁸⁸ Priopćenje za medije Vijeća Europske unije:
<https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/>.